

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica št. 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Ročopis se ne vračajo. — Oglaš po tarifi in dogovoru. — Uprava v Ljubljani, Gradsko 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60. Podružnica v Celju, Samostanska ulica št. 4.

Št. 68

Ljubljana, četrtek, dne 21. avgusta 1930

Leto I.

Obisk Nj. Vel. kralja v Ljubljani

V spremstvu predsednika vlade je Nj. Vel. kralj posetil včeraj naše mesto. Prijetno iznenadjeno občinstvo je vladarja živahno pozdravljalo

Ljubljana, 20. avgusta. Nj. Vel. kralj Aleksander I. je danes popoldne v spremstvu ministrskega predsednika generala Petra Živkovića napravil daljši izlet z Bleda po Gorenjski in v Ljubljano.

Po vaseh, skozi katere se je vozil Nj. Vel. kralj, so naši ljudje takoj spoznali kralja in ministrskega predsednika. Nj. Vel. kralja so prav živahno pozdravljali ter se mu spoštljivo odkrivali. Po nekaterih vaseh je deca kralja takoj spoznala ter mu vzklikala: »Živel kralj!«

Po veliki državni cesti se je Nj. Vel. kralj s predsednikom kraljevske vlade vozil tudi iz St. Vida nad Ljubljano skozi Zgornjo Šiško. Tja je došel okoli 6.20 ter se peljal

dalje v Ljubljano. V Ljubljani se je Nj. Vel. kralj vozil po najprometnejših ulicah ter si ogledoval mesto.

Po vseh ulicah, koder je vozil dvorni avtomobil, so se ljudje ustavljali in najživahnije pozdravljali Nj. Vel. kralja. Pozdravljali so pa tudi ministrskega predsednika generala Petra Živkovića.

Nj. Vel. kralj Aleksander I. je ostal v Ljubljani kakih 25 minut, nakar se je vrnil iz Ljubljane nazaj na Bled. Prav živahne manifestacije kralju so bile v Prešernovi ulici in na Dunajski cesti.

Nj. Vel. kralj je povsod blagohotno odzdravljaval vsakomur, ki ga je pozdravil.

rošcem je istotako z avtomobilom prišel iz Ljubljane novi ljubljanski škof dr. Gregor Rožman, ki je došel na poziv pravosodnega ministra dr. Srškića k prisegi. Kot zadnji je prišel iz Vilsonije minister brez listnice dr. Ivan Štveglj. Med tem ko sta se minister dr. Srškić in škof dr. Rožman razgovarjala, je prišel okrog 11. predsednik vlade in se pozdravil z navzočimi. Nato se je umaknil v Parkhotel, kjer je dlje časa posebej konferiral z dr. Korošcem. Ob 11.30 sta se pravosodni minister dr. Srškić in škof dr. Rožman odpeljala v Suvobor, kjer ju je Nj. Vel. kralj takoj sprejel v avdijenci in kjer je škof dr. Rožman na svečan način pred kraljem prisegel. Pri zaprisegi je bil navzoč minister dr. Srškić.

Predsednik vlade, minister Uzunović in minister dr. Korošec so se odpeljali z avtomobilom na sprehod in se po 12. uri zopet vrnili v Parkhotel. Predsednik vlade general Živković in drugi gospodje ministri ostanejo na Bledu še nekaj dni.

Popoldne ob 3.30 je predsednik vlade general Peter Živković v svojem stanovanju v Parkhotelu sprejel ameriškega poslanika g. Princea, ki je prišel pozdravit predsednika vlade.

Ob 4. se je vrnil iz Vilsonije pravosodni minister dr. Srškić, ki je bil potem skupaj z ministrom Uzunovićem sprejet od predsednika vlade.

Izredno lepo vreme, ki je zavladovalo zadnji teden, dela bivanje visokim gostom na Bledu posebno prijetno in vse krasote blejskega letovišča prihajajo do svojega najpopolnejšega izraza.

Nj. Vel. kralj Aleksander I.

umetniško delo našega kiparja Franceta Kralja. Kip je vlit v bron. Kipar Kralj ga je izdelal pred tedni za ministrstvo prosvete v Beogradu. Istočasno je dovršil za ministrstvo v isti velikosti in izdelavi kipar Lojze Dolinar poprsje Nj. Vel. kraljice Marije, katere reprodukcijo bomo objavili v naslednji številki.

Bled — središče političnega življenja

Avdijence pri Nj. Vel. kralju — Sprejemi pri predsedniku vlade
Prisega ljubljanskega škofa

Bled, 20. avgusta. Danes dopoldne je bilo v Parkhotelu in v parku pri jezeru živahno življenje. S prihodom predsednika vlade generala Petra Živkovića na Bled je bilo vse politično življenje za nekaj dni prenešeno sem. Ze zjutraj ob 7. je šel predsednik vlade z ministroma dr. Srškićem in Uzunovićem na sprehod po parku do jezera do Toplice in do Zdraviliškega doma. Ministri so se pogovarjali vse do 9. ure in še nekaj čez. Pred pol 10. uro je z blejske postaje prišel poveljnik 4. armijske oblasti v Zagrebu, armijski general g. Svetomir Matić, ki je dopotoval z brzim vlakom. General Matić je takoj poiskal predsednika vlade in odšel z njim v njegovo stanovanje v Parkhotelu. Prihod generala Matića je

bolj privatnega in prijateljskega značaja. Prišel je samo, da vidi in pozdravi svojega starega znanca in prijatelja generala Živkovića. Ob 10. je predsednik vlade prišel iz stanovanja in se z avtomobilom takoj odpeljal v Suvobor, kjer ga je Nj. Vel. kralj sprejel v avdijenci. Avdijenca je trajala malo manj ko 1 uro, torej skoro do 11. Še preden se je predsednik vlade vrnil v Parkhotel, je ob 10.45 prišel z avtomobilom iz Ljubljane škof dr. Korošec, ki se je že snoči hotel vrniti v Beograd, pa je prišel še prej na Bled, da se sestane s predsednikom vlade in se z njim pogovori o poslih svojega resora. V spremstvu dr. Korošca sta prišla tudi književnik župnik Franc Finžgar in ljubljanski vseučiliški profesor dr. Slavič. Takoj za dr. Korošcem je istotako z avtomobilom prišel iz Ljubljane novi ljubljanski škof dr. Gregor Rožman, ki je došel na poziv pravosodnega ministra dr. Srškića k prisegi. Kot zadnji je prišel iz Vilsonije minister brez listnice dr. Ivan Štveglj. Med tem ko sta se minister dr. Srškić in škof dr. Rožman razgovarjala, je prišel okrog 11. predsednik vlade in se pozdravil z navzočimi. Nato se je umaknil v Parkhotel, kjer je dlje časa posebej konferiral z dr. Korošcem. Ob 11.30 sta se pravosodni minister dr. Srškić in škof dr. Rožman odpeljala v Suvobor, kjer ju je Nj. Vel. kralj takoj sprejel v avdijenci in kjer je škof dr. Rožman na svečan način pred kraljem prisegel. Pri zaprisegi je bil navzoč minister dr. Srškić.

Oster italijanski nastop proti Društvu narodov

Italija zahteva preureditev tajništva — Skupna ofenziva Italije in Nemčije na zasedanju?

Rim, 20. avgusta. n. Agencija »Stefanica« je izdala službeno poročilo, da je italijanska vlada vložila pri Društvu narodov predlog o reorganizaciji tajništva Društva narodov. Italijanska delegacija je na zadnjem zborovanju Društva narodov predlagala reorganizacijo tajništva, da bi zmanjšala vpliv tajnika Društva narodov, ki je Anglež, in njegovega namestnika, ki je Francoz. Po italijanskem predlogu bi bilo treba ustanoviti nekaj podtajniških mest, na katera bi se razdelil delokrog družstvene tajnika. — Izgleda pa, da italijanski predlog ne bo našel zagovornikov in da se bodo velike sile postavile proti temu predlogu. Italija se opira sedaj na Nemčijo in upa, da jo bo ta podprla. Ves fašistiški tisk vodi sedaj vneto kampanjo proti sedanjim ureditvi tajništva Društva narodov.

»Tribuna« pravi, da se bodo Italija in Nemčija in še nekatere druge manjše države borile na prihodnjem zasedanju Društva narodov, da se docela preuredi delokrog njegovega tajništva. List ostro kritizira delo sira Drummonda in mu očita, da je italijanski predlog o reorganizaciji tajništva pri Društvu narodov zatajil in ga svet Društva narodov ni hotel objaviti, misleč, da bo s tem zadevo zavlekel.

»Il Resto del Carlino« trdi, da je pravilno poslovanje tajništva pri Društvu narodov nemogoče, ker se v njem dogajajo neverjetne reči. Tako so se te dni, trdi omenjeni list, vztrajno širile vesti, da je angleška vlada poslala Društvu narodov zelo ostro noto o položaju v Palestini. V tej noti je ostro kritiziralo postojanje Društva narodov glede palestinskega vprašanja, ker je komisija, ki je pod okriljem Društva narodov proučila to vprašanje, očitala Veliki Britaniji, da so nastali zaradi njene nemarnosti znani krvavi sporadi med Arabci in Židi v Palestini. Tajništvo Društva narodov pa je pred javnostjo to noto utajilo in je ni objavilo, niti dalo o njej kakšnega obvestila. Tako je ravnalo pod pritiskom angleške vlade, ki noče, da se o tej noti javno razpravlja, čeprav je znano načelo Društva narodov, da

se o vseh važnih političnih vprašanjih vodijo javne diskusije. Po mnenju omenjenega lista je tajništvo Društva narodov v zadnjem času spet poseglo po metodah tajne diplomacije, po kakršnih se ravna konservativna Velika Britanija.

»Giornale d'Italia« prav tako piše o nepravilnem poslovanju tajništva Društva narodov, ki je po njegovem mnenju v službi Velike Britanije in Francije za izvajanje njihovih zakulisnih namenov. Tajnik Društva narodov ni objavil poslednje britanske note o Palestini, ker se je temu uprla britanska vlada. Britanska vlada je tudi na zelo nelep način nastopila proti članom komisije Društva narodov, kateri je bila naloga, da prouči palestinsko vprašanje. Nadalje list trdi, da bo nemška delegacija sporočila na bližnjem zasedanju Društva narodov javnosti senzacionalen memorandum, v katerem bo odkrila še nekatere druge takšne postopke društvenega tajništva in opozorila na vlogo nemških manjšin, ki je bila predložena tajništvu Društva narodov, o kateri se pa od tedaj ni ničesar več zvedelo.

London, 20. avgusta. Diplomatični sodrudek »Daily Telegraph« opozarja na istočasno bivanje v Benetkah italijanskega zunanjega ministra Grandija in romunskega poslanika v Londonu g. Titulescu-a, ki je obenem načelnik romunskega odposlanceva za zasedanje Društva narodov, ter naglašja, da se pripisuje temu dejstvu v londonskih političnih krogih velik pomen. — Državnika bosta prisostvovala sejam Društva narodov, kjer bo govor o Briandovem načrtu in o reorganizaciji tajništva Društva narodov, in verjetno je, da bo g. Titulescu izvoljen za predsednika skupščine.

Za realizacijo sinajskega sporazuma

Beograd, 20. avgusta. k. V Beograd je dopela romunska mešana komisija, ki bo skupaj z jugoslovansko mešano komisijo, ki ji bo stal na čelu trgovinski minister Demetrović, delala na realizaciji sinajskega sporazuma.

Revizionistična kampanja naj prepreči Panevropo

Gonja proti mirovnim pogodbam bi utegnila omajati položaj ministra Brianda?

Pariz, 20. avgusta. Revizionistična propaganda, ki dviga v zadnjem času vedno drznejše glavo, ne vzbuja v tukajšnjih političnih krogih nikakega razburjanja ali pa vznemirjanja. Revizionistične zahteve, s katerimi se oglašajo več ali manj odgovorni činitelji zdaj v Nemčiji, zdaj v Avstriji, Madjarski, na Bolgarskem in v Italiji, se promatrajo z vso hladnostjo in je vznemirjenje omejeno le na že po svoji naravi razburljivo javno mnenje.

Jasno je samo ob sebi, da se revizionističnim izpadom ne more pripisovati posebna važnost, kajti vsak poskus za spremembo mirovnih pogodb nasilnim potom bi se z orožjem zavrnil, pri čemer ne more biti glede uspešnosti take zavrnitve nobene dvoma. Kar se tiče na drugi strani nekatere revizije mirnim potom s posredovanjem Društva narodov, je prav tako jasno, da je vsaka revizija tudi tem potom nedosegljiva, kajti za vsako akcijo v svrhu spremembe mednarodnih pogodb je potreben enoglasen sklep Društva narodov, ki je v tem slučaju pač že vnaprej popolnoma izključen.

Radi tega se ne pripisuje v tem pogledu izpadom proti mirovnim pogodbam nikaka posebna važnost. Pač pa imajo slične manifestacije važen in aktualen pomen v nekem drugem pogledu, namreč kot propagandno orožje za preprečitev ustvaritve Briandovega načrta o Panevropi. Podpis pogodbe o federativni zvezi evropskih držav bi pomenil za vse one, ki so z mirovnimi pogodbami nezadovoljni, da to, proti čemer protestirajo, še enkrat slovesno podpišejo. To pa hočejo na vsak način preprečiti ter v ta namen onemogočiti izvedbo Briandovega načrta.

Ne izključuje se možnost, da bi utegnili revizionistična propaganda doseči v tem pogledu kak večji ali manjši uspeh.

Pariz, 20. avgusta. AA. Veliko pozornost političnih krogov so povzročili reporterji pariških listov z vestjo, da bo Tardieu vodja francoskega odposlanceva na skupščini Društva narodov. Poročilo je dokaj verjetno, čeprav tajništvo Društva narodov še nima o tem uradnega obvestila. Tardieu proučuje sedaj tri vprašanja. Najprvo mu gre za to, da bi olajšal stališče Francije radi posledice Briandovega načrta o Panevropi. Predsednik francoske vlade si nadalje prizadeva vzpostaviti italijansko-francosko pogajanja z osebnim stikom z italijanskim ministrom za zun. zadeve Grandijem. Končno bi Tardieu rad srečal nemškega ministra za zunanje zadeve Curtiusa radi razgovora o najnovejših dogodkih, ki so skalili francosko-nemške odnose.

Berlin, 20. avgusta. Von Gerlach izraža v »Welt am Montag« bojazen, da bi kampanja proti mirovnim pogodbam utegnila imeti za posledico padec francoskega zunanjega ministra Brianda. Na vsak način — zaključuje — bo od izida nemških volitev odvisna tudi bodočnost Evrope.

Dr. Seipel o pomenu sinajske konference

»Njeni rezultati bodo postavili Evropo pred nove naloge«

Budimpešta, 20. avgusta. n. Dr. Seipel, ki je včeraj prispel v Budimpešto, je sprejel dopisnika tukajšnjega dnevnika »Magyar Ország«. Dal mu je več izjav, med drugimi tudi o sinajski konferenci. Izjavil je glede te konference, da bodo njeni rezultati postavili Evropi nove naloge in da je pred vsem potrebno, da pride med Madjarsko in Avstrijo do zadevnega sporazuma. Seipel je o tem že mnogo raz-

mišljal in ve, da bo treba premagati že mnogo težav, preden bo mogoče skleniti takšen sporazum. Navsezadnje pa se bo vendar moral ustvariti gospodarski sporazum med Avstrijo in Madjarsko.

Ostavka bavarske vlade

Monakovo, 20. avgusta. AA. Ker so socijalni demokratje izglasovali neke odredbe, ki jih je vlada bila zavrnila, je bavarska vlada podala ostavko.

Za pravi aktivizem

Z zadoščenjem moremo ugotoviti, da vedno bolj prodira spoznanje, da je aktivizem državljanska dolžnost. Od ljudi, ki samo gledajo, nima nihče nič, narodu in državi morejo pomoči le ljudje, ki sami zagrabijo za delo, ki so aktivni. Da pa ima aktivizem popoln uspeh, je treba, da je prav usmerjen in da je discipliniran. Ne sme se dogajati, da bi vsakdo vlekel na drugem koncu, ker napredek je mogoč le tedaj, kadar se vrši vse delo v eni smeri. Prav pa je usmerjen aktivizem, kadar se izvaja absolutno samo v duhu 6. januarja in vladne deklaracije.

Zato mora biti prvi cilj aktivizma, da ustvarja novo miselnost in likvidira tudi zadnje ostanke strankarstva. Aktivizem mora pripravljati tla za popoln preobrat v mišljenju ljudi, da ne bodo mislili na osebne in strankarske interese, temveč le na interes celote. Ljudje se morajo navaditi, da se bodo vpraševali le, kaj je v dobro naroda in države, ne pa, da bi se vpraševali, kaj je v dobro te ali one skupine ali bivše stranke. Vsak aktivizem, ki ne gre za tem ciljem, je napačen. Popolnoma nasprotno aktivizmu pa je vsako stremenje, ki hoče na katerikoli način utrditi bivše strankarske organizacije, da ne bi bilo bivše strankarstvo čisto likvidirano.

Pravi aktivizem pa mora biti tudi discipliniran. Kajti aktivno udejstvovanje državljanov more in sme imeti samo en cilj, da s svojim sodelovanjem podpre delo državnih organov. Česar država sama ne more izvesti, to se mora izvesti s pomočjo državljanov. Tako n. pr. država ne more prisiliti ljudi, da sodelujejo v nacionalnih društvih, to mora doseči zasebna propaganda. Enako ne more država sama izvesti gospodarske osamosvojitve naroda, temveč zopet je to vprašanje izvedljivo le s pomočjo javnosti. Prav tako tudi kulturni napredek naroda ni mogoč brez aktivnega sodelovanja državljanov.

Aktivnost državljanov ima torej samo ta namen, da pomaga državi in njenim organom in zato se ima absolutno podrediti državnim oblastvom. Reprezentanti državnih oblastev pa so posamezni načelniki uradov in zato na noben način ne nastopa v duhu pravega aktivizma, kdor ruši med narodom ugled reprezentantov državne oblasti. Ta ugled pa se ruši z raznimi govoricami, kakor da je položaj tega ali onega reprezentanta državne oblasti omanjan. — Kajti te govorice morejo povzročiti, da potem nižji uradniki ne izpolnjujejo več odredb svojih starejšin tako, kakor bi morali in kakor zahteva interes službe. Takšne govorice morejo zato povzročiti zastoj v uradnih poslih in tudi popolno anarhijo v upravnem življenju. Zato je naravno, da je nastopil predsednik vlade z vso ostroto proti tem govoricam, ker se z njimi ruši državna avtoriteta.

Menda še iz avstrijskih časov pa so nekateri ljudje že vajeni, da kar živeti ne morejo, če vsak dan ne slišijo kakšne prepovedane senzacije. Naloga pravega aktivizma je tudi v tem, da vse takšne senzacije pobija in da navadi ljudi na novo mišljenje, ki ne živi ne od senzacij in ne od intrig.

So pa tudi ljudje, ki bi tudi tako hoteli razumeti dolžnost aktivizma, da intrigirajo proti osebam, ki jim iz raznih osebnih ali bivših strankarskih razlogov niso po volji. Ni treba še posebej poudariti, da je takšen »aktivizem«² že odkrit negativizem. Kajti vse te intrige so v direktnem nasprotju s 6. januarjem, ki kliče po združitvi vseh sil naroda, ne pa po spletkarenju in intrigah. Kdor spletkari, ta žive s tem dokazuje, da ne pojmuje prav aktivizma in da je v svoji notranjosti nasprotnik nove miselnosti. Naj bodo njegove besede še tako sladke, vseeno je treba z njim obračunati.

Aktivno sodelovanje vseh državljanov Jugoslavije za dobro kralja in naroda je dolžnost, a ta dolžnost mora biti prav pojmovana, a tudi prav izvajana, ker šele tako bo dala poln uspeh. Tega pa mora dati, ker na vseh poljih in v vseh panogah mora zavestiti novo življenje, da bo jugoslovanski narod na vsej črti korakal naprej in da bo postajala Jugoslavija naših sanj vedno bolj realnost. Za ta najvišji cilj vsi na delo, na disciplinirano in v duhu 6. januarja usmerjeno delo, ker samo v tem je prava aktivnost.

Kronanje kralja Karla

Bukarešta, 20. avgusta. AA. Kakor poročajo listi, je kronanje kralja Karola odgodoeno na pomlad.

Agrarni blok razburja Nemčijo

Politika, ki bo ustanovitev agrarne fronte le pospešila

Varšava, 20. avg. AA. V zvezi z agrarno konferenco, ki bo v Varšavi na pobudo poljske vlade, priobčuje »Kurjer Poljski«² članek, v katerem pravi med drugim:

Konferenca bo samo agrarna in se bo bavila s čisto tehničnimi vprašanji. Največje razburjenje proti skupni fronti agrarnih držav proti industrijskim državam je nastalo v Nemčiji, ki bo s svojo doseženo politiko naposled dosegla to, da bodo agrarne države dejansko izvedle svoj zamiselek o skupni agrarni fronti. Socijalno-demokratska stranka v Nemčiji se je posebno ostro zaletela v politiko ministra za prehrano Schieleja. Istočasno pa se Nemčija ne ozira na nevarnost, ki ji preti od-

tod, da ne reagira na bojkot nemškega blaga v Nizozemski in da tudi ne upošteva okolnosti o skorajšnji prekinitvi trgovinskih odnosov s Finsko. List veli dalje, da bi morala Nemčija ravnati drugače in namesto razburjenja z blagohotnostjo spremljati napore, ki so posvečeni poljedelstvu in ki hočejo premostiti sedanjo agrarno krizo. List nadalje opozarja na članke v nemškem časopisu, ki so javno razlašali, da Nemčija odklanja redne trgovinske odnose s Poljsko, češ, da je konzum v Nemčiji nazadoval. Sedaj, ko naj posebna konferenca popravi ta položaj, se pa v Nemčiji razburjajo.

Izvajanje trianonske mirovne pogodbe

Sestala se je jugoslovansko-madžarska komisija za likvidacijo nerešenih vprašanj

Zagreb, 20. avgusta. AA. Na Plitviških jezerih so se sestali v hotelu »Plitvice«² 15. t. m. jugoslovanski in madžarski odposlanci, da razpravljajo o likvidaciji lastninskih in finančnih vprašanj, ki so v zvezi s trianonsko pogodbo. Vodja jugoslovanskih delegatov je dr. Lujo Bakotić, načelnik ministrstva za zunanje zadeve, člana sta dr. Stanko Erhartić, šef oddelka v ministrstvu za zunanje zadeve, in dr.

Milorad Laškarin, svetnik ministrstva za notranje posle.

Madžarski delegaciji načeljuje Aleksander Blaha, državni podtajnik v ministrstvu za notranje zadeve, člani so dr. Bela Czartary, svetnik ministrstva za notranje zadeve, dr. Pal Szebesthyen, tajnik ministrstva za zunanje zadeve, in dr. Imre Erney, tajnik ministrstva za notranje zadeve.

Jubilejni kongres jugoslovanskega učiteljstva

Kongres bo svečano otvorjen danes ob veliki udeležbi iz vseh krajev države

Beograd, 20. avgusta. I. Jutri se otvori 10. jubilejni kongres jugoslovanskega učiteljstva. Že do sedaj se je zbralo v Beogradu preko 2000 učiteljev iz vseh krajev naše države. Organizatorji kongresa pa pričakujejo, da se bo to število še nocoj in jutri zelo povečalo ter da se bo kongresa udeležilo preko 3000 učiteljev. To je zelo veliko število, če pomislimo, da je v Jugoslovanskem učiteljskem združenju vključenih 295 sreskih učiteljskih društev s 13.999 člani. Torej bo na jubilejnim kongresu zbrana nič manj kot ena četrtina vsega članstva učiteljskega združenja. Število članov te osrednje organizacije je v primeri z lanskim letom zelo naraslo.

Danes se neprestano prihajali učitelji in učiteljice iz vseh krajev države. Treba je reči, da so organizatorji pripravili vse potrebno, da bi bilo bivanje jugoslovanskih učiteljev v Beogradu čim bolj udobno. Preskrbeli so jim poceni stanovanja, deloma tudi brezplačno.

Mnogo učiteljev, ki so že prišli v Beograd, je odšlo danes na Oplenca, da se poklonijo manom našega blagopokojnega kralja Petra Velikega Osvoboditelja. Ostali učitelji pa so si ogledali Beograd in njegove zanimivosti.

Vse priprave za kongres so zaključene. V dijaškem domu v Miljutinovi ulici se je danes

dopolodne zbral glavni odbor združenja Jugoslovanskih učiteljev. Seje so se udeležili poleg predsednika g. Petrovića ugledni zastopniki učiteljstva, med njimi podpredsednik Vuja-nac, zastopniki beograjskega in zagrebskega poverjenstva, nadalje ljubljanskega — Andrej Škulj, Josip Kobal in Ivan Dimnik, Anton Hren in Dušan Šestan —, sarajevskega in splitskega poverjenstva. Seja je trajala vse dopoldne. Izvršilni odbor UJU je podal svoj referat, nato pa je sledila razprava o predlogih, ki se bodo predložili kongresu. Popoldne je imel glavni odbor konferenco z delegati učiteljskih društev.

V spomin na prvo desetletnico je izšla slavnostna številka »Narodne prosvete«, organa jugoslovanskih učiteljev. Prva stran »Narodne prosvete«² je v okviru državne trobojnice. Ta zelo dobro urejena številka prinaša članke najbolj uglednih zastopnikov našega učiteljstva. Članki so prežeti s silnimi jugoslovanskimi nacionalnimi čustvi in z ljubeznijo napram veliki nalogi narodnega izobraževanja. Na uvodnem mestu sta natisnjeni dve resoluciji učiteljskega kongresa, ki je zasedal v Beogradu pred desetimi leti v mesecu juliju 1920. leta. Takrat so se, kakor je znano, ujedini vsa učiteljska društva naše države.

Albanski kralj v Rimu

Rim, 20. avgusta. n. Na poziv italijanskega kralja je prispel v Rim albanski kralj Zogu.

Gömbös in dinastično vprašanje

Budimpešta, 20. avgusta. AA. Madžarska telegrafna agencija poroča:

Minister za narodno obrambo Gömbös je danes objavil izjavo, ki v njej trdi, da je v govoru, ki ga je imel nedavno tega v Miškolcu o dinastičnem vprašanju, izjavil, da to vprašanje ni aktualno. Besede, da je Madžarski potreben režim čvrste roke, ne merijo na rešitev dinastičnega vprašanja. Razen tega so ta izjava in le izraz njegovega osebnega prepričanja. Drugačno tolmačenje teh besedi bi bilo napačno.

Neuspešna konferenca o brezposelnosti

London, 20. avgusta. n. Konferenca za rešitev vprašanja brezposelnosti je ostala brez uspeha. Lloyd George se je zavzemal za izvedbo velikega načrta, po katerem naj bi se na Angleškem zgradile ceste, elektrificirale železnice in bi se izvršila velika poljedelska dela. Ta načrt pa je bil odklonjen, ker bi zahteval prevelike stroške. Izdelal pa se bo manjši, takozvani srednji načrt. Konferenca je bila zato dotlej odgodojena.

Nedovoljen uvoz orožja v Avstrijo

Dunaj, 20. avgusta. AA. Ker se še vedno širijo glasovi o velikem tihotapstvu orožja, ki naj bi se bilo izvršilo zadnje dni, je policija izvršila preiskavo, kakšne količine orožja so prišle na Dunaj in na kakšen način. Izkazalo se je, da ni bilo izdano nikakoli dovoljenje za uvoz orožja, ki je potrebno. Zato je moglo biti orožje uvoženo samo na nedovoljen način, v tem primeru pa količine orožja niso inogle biti velike. Vendar bo policija vse storila, da dožene resnico v tej zadevi.

Spor na mednarodnem kongresu dijakov

Bruselj, 20. avgusta. n. Včeraj je na mednarodnem kongresu dijaške zveze zastopnik poljskih dijakov očital nemškim dijaškim odposlancem, da so nacionalisti, ker so se protivili proti temu, da bi bil olimpijadi poleg drugih tudi češki jezik pripoznan za uradnega. Zastopniki Nemcev so spričo tega ostentativno zapustili kongres.

Sožalje Nj. Vel. kralja rodbini Verona

Zagreb, 20. avgusta. AA. Nj. Vel. kralj je pozval brigadnega generala Mirkovića, načelnika štaba IV. armijske oblasti v Zagrebu, naj izrazi rodbini pok. rektorja dr. Anteja Verone sožalje Nj. Vel. kralja za težko izgubo. G. general je obiskal razžaloščeno rodbino dr. Verone, ki se mu je zahvalila za visoko pozornost Nj. Vel. kralja.

Povratak ministrov v Beograd

Beograd, 20. avgusta. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Nikola Preka se je danes vrnil v Beograd z daljšega odmora in je takoj prevzel dolžnosti svojega resora.

Naši vojni akademiki v Plznu

Praga, 20. avgusta. AA. Po poročilu iz Plzna so tjakaj prispeli jugoslovanski oficirji, slušatelji višjega tečaja vojne akademije. Jugoslovanske oficirje vodijo generali Bratić, Dalić in Bodi. Jugoslovanski oficirji so bili povsod sprejeti z velikimi simpatijami. Na postaji jih je pozdravil češkoslovaški general Klečanski s predstavniki domačih civilnih in vojaških oblastev. Gostje si bodo ogledali škodove tvornice in pivovarne v Plznu, nakar se napotijo v Prago.

Imenovanje konzula v Bariju

Beograd, 20. avgusta. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je imenovan na predlog ministra za zunanje zadeve in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta za konzula v Bariju v 1/5 g. Dušan Marinović, tajnik ministrstva za zunanje posle.

Imenovanja

Beograd, 20. avgusta. I. Po odredbi ministrstva za trgovino, obrt in industrijo sta bila imenovana za profesorja I-8 na Srednji tehniški šoli v Ljubljani gg. Roman Gregl in Hinko Petrič.

S seje tarifnega odbora

Beograd, 20. avgusta. Danes dopoldne je tarifni odbor nadaljeval svoje delo. Na željo šefa turističnega oddelka pri ministrstvu za trgovino, obrt in industrijo je odbor proučil vprašanje nedostatkov današnjih potniških tarifov glede na potrebe našega gospodarstva in tujskega prometa. Načelnik oddelka dr. Žizek je predložil tarifnemu odboru obsežno poročilo o potrebnih spremembah potniškega tarifa v interesu tujskega prometa.

Gg. Jovanović, predsednik tarifnega odbora, dr. Karmanski iz Zagreba in Mohorič iz Ljubljane so nato govorili o pomanjkljivosti sedanje sistema glede izdajanja železniških in paroplovnih potnih listov v predprodaji. Na koncu splošne razprave je tarifni odbor konkretiziral svoje stališče in svoje predloge glede na predprodajo vozniških listov, glede na železniške olajšave za skupinska potovanja, v zadevi olajšav pri potovanjih v kopališča in klimatska mesta ob Jadranu. Zatem se je zaključila njegova dopoldanska seja.

Popoldne so bili prečitani in obdelani še nekateri predlogi glede potniških tarifov, nakar je tarifni odbor zaključil še razpravo o ukrepih, ki so potrebni zaradi bližnje izvozne sezije.

Letalske tekme Male antante

Pariz, 20. avgusta. AA. Romunska eksadrila je na 6 francoskih letalih odletela iz Bourgeta v Varšavo, da se udeležijo tekme letalskih eskadril poljskih, jugoslovanskih in češkoslovaških za pokal Male antante.

Novi Sad, 20. avgusta. k. Davi ob 7:45 je s tukajšnjega letališča odletelo pet letal tipa »Breguet«² in eno letalo tipa »Potez«. Teh šest letal se udeležijo tekme držav Male antante iz Poljske, ki se bo vršila 27. in 28. t. m.

Francoski delavci popuščajo

Pariz, 20. avgusta. AA. Po razgovoru med ministrom za delo in zastopniki delavstva ter lastniki tekstilnih tvornic je začela generalna stavka na severu popuščati. Delavci so predlagali kompromis, po katerem naj se vprašanje povišanja plač odgodi do oktobra; na ta predlog bodo delodajalci danes odgovorili.

Lille, 20. avgusta. AA. Danes se je tu vrnilo na delo 8250 delavcev, v Roubaixu in Tourcoingu pa 3600.

Nezgoda italijanskega vojaškega avtomobila

Rim, 20. avgusta. d. Na avtomobilni cesti pri Genovi se je včeraj prevrnil na ovinku vojaški avtomobil, v katerem je bilo 13 topničarjev. Pri tem se je en vojak ubil, dva sta bila smrtno nevarno ranjena, 10 pa je bilo težko poškodovanih.

Lava umorila šest turistov

Newyork, 20. avgusta. AA. Iz Tokija poročajo, da je šest izletnikov našlo smrt v lavi ognjenika Isama, ki je začel iznenada bruhati.

Žena in dva otroka zgoreli

Dunaj, 20. avgusta. n. V Böhmendorfu na Zgor-njem Avstrijskem je začela goreti neka kmečka hiša, kjer je spala žena s petimi otroci. Spali so tako trdno, da so se zbudili šele, ko je plamen že zajel posteljo. Žena in dva otroka so živi zgoreli, drugi otroci pa so bili težko opečeni.

VREMENSKA NAPOVED.

Dunaj, 20. avgusta. d. Vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Osvežujoči južni vetrovi. Mimogrede naraščanje oblačnosti. pozneje zopet poslabšanje vremena.

Romunski kralj odlikoval Mussolinija

Rim, 20. avgusta. AA. Romunski kralj je odlikoval predsednika italijanske vlade z najvišjim romunskim redom Karola I.

Italija utrjuje svoje meje, da odpravi nezaposlenost

Pariz, 20. avgusta. AA. Havas poroča iz Rima, da je italijanska vlada z izgovorom, da se mora boriti proti nezaposlenosti, sklenila na predlog vojnega ministra izvesti velik načrt o zgraditvi vojaških utrdb v Piemontu in Julijski Benečiji. Izvedba tega načrta bo stala 270 milijonov lir. V tem načrtu je všteta tudi gradnja cest in strateških zvez.

Prošnja za pomiloščenje dr. Tuke

Bratislava, 20. avgusta. d. Tukajšnji stalni dehanč Hujša je na hčerko prezidenta ČSR dr. Alice Masarykovo naslovil posebno spomenico, v kateri prosi za pomiloščenje zaradi veleizdaje obsojenega dr. Tuke.

Nesreča na italijanskem letalu

Lošinj, 20. avgusta. d. Ko je danes dopoldne trimotorno povodno letalo družbe »Sisa«² z desetimi potniki na krovu baš vzletelo, da poleti v Zadar, se je odlomilo krilo vijaka in z veliko silo zletelo proti potniški kabini, kjer je ubilo 10-letno hčerko predsednika »Sise«² Cosulich in odtrgalo roko soprog upravnega svetnika Vidulich-a. Letalo je s signali klicalo na pomoč, nakar je prihitel neki motorni čoln, ki je sprejel na krov potnike in jih prepeljal na kopno.

Ludendorff se hoče razporočiti

Monakovo, 20. avgusta. AA. Tu krožijo vesti o tem, da se namerava general Ludendorff ločiti od svoje druge žene. Uradni list priobčuje v tej zvezi sklep obeh zakoncev, da hočeta odslej samostojno upravljati svoji premoženji. Tak sklep je uvod k razporoki. General Ludendorff se je ločil od svoje prve žene pred nekaj leti in se je poročil z dr. Matildo von Kemnitz. Druga Ludendorffova žena je bila znana ultrafašistka, ultrafeministka itd. Ludendorffovi prijatelji so pripisovali nesrečne poteze generala v politiki v zadnjih letih močnemu vplivu te žene na svojega soproga.

Svečan sprejem angleških pevcev

Ljubljana, 20. avgusta.

Z zagrebškim brzovlakom so prispeli dopoldne angleški pevci, ki so že dalj časa na veliki turneji po Jugoslaviji. Iz Dubrovnika so odšli v Split, nato v Zagreb, kjer so s svojim koncertom izredno uspeli. Ljubljanci so jih na glavnem kolodvoru v lepem številu pozdravili. Pevcev je 54. Večinoma so člani angleških pevskih društev London Choral Society, Westcliff Orchestral Society, Westcliff Symphony Orchestra, »Ibis« Musical & Operatic Society, The Royal Choral Society, The Leicester Philharmonic Society, Polytechnic Choral & Orchestral Society, The Alexandra Choral Society, Newcastle-upon-Tyne Bach Choir, Conductor-Dundee Gaelic Choir, Conductor Tay Male Voice Choir, Guernsey Glee Singer's Society, Belmont Choral Society, Royal College of Music. Med njimi so 4 poklicni glasbeniki in pevci, in sicer mr. Arthur Fagge, pevovodja, član London Choral Society, mr. Frederick Woodhouse, baritonist kraljeve opere v Londonu, pianist mr. Reginald Paul in sopranistka miss Ida Cooper.

Pozdravljeni prvi v Ljubljani!

Ko je vlak z gosti pripeljal na kolodvor, jih je množica pozdravila z vskliki, godba Dravske divizije je pa zaigrala koračnico in nato angleško državno himno. Gostom nasproti sta se peljala za Jugoslovansko-angleško društvo v Ljubljani g. dr. Nande Majaron in g. dr. Švigelj ml. ter jih že v Zidanem mostu pozdravila.

Prvi je v imenu banske uprave pozdravil angleške pevce dr. Dragotin Lončar. Zelen jim je kar najprijetnejše bivanje med nami. Za mestno občino je na kratko pozdravil goste podžupan prof. Jare, za Hubadovo župo JPS starejšina dr. Anton Švigelj, za Glasbeno Matico dr. Vladimir Ravnihar, ki je povdarjal, da je pomemben dan, ko prihajajo v belo Ljubljano zastopniki velikega angleškega naroda in to s svojo pesmijo. V imenu gostov so se zahvalili za pozdravne govore Arthur Fagge, izrazil je svoje veselje, da so bili v vseh krajih Jugoslavije tako lepo in prijateljsko sprejeti in v svoji domovini ne bodo pozabili na gostoljubje, ki

so ga bili pri nas deležni. Navzoči so bili tudi zastopniki ljubljanskih pevskih društev »Slavica«, »Ljubljanskega Zvona«, »Ljubljane« in »Glasbene Matice« ter »Grafike«, pevovodje Zorko Prelovec, g. Hladnik, g. Šturm in dr. Dolinar, ravnatelj Hubad ter skladatelja g. Lajovic in g. Adamič ter mnogo drugih prijateljev angleškega naroda. Lektorica angleškega jezika na naši univerzi ga. Coopeland je pozdravila goste v imenu navzočih članov Jugoslovansko-angleškega društva. Po prisrčnem sprejemu so angleški pevci odšli deloma v hotel »Strukelj«, deloma v hotel »Union«. Po kratkem počitku so si ogledali mesto ter se nato zbrali pri kosilu v »Unionu«. Popoldne so si ogledali Tivoli in zajtrkovali v hotelu Bellevue. O koncertu, ki se je vršil ob pol 9. uri uri po koncertu so gostom priredili banket v hotelu »Union« bomo poročali jutri. Ob 10. Kazini.

Razgovor z domačo besedo

Posebno pozornost je vzbudil baritonist Frederick Woodhouse, kajti razgovarjal se je na kolodvoru z vsemi v srbohrvaščini. Bil je namreč med svetovno vojno na solunski fronti in se priučil našemu jeziku. Tudi njegova žena je pomagala na solunski fronti pri angleškem Rdečem križu. Ostal je tudi po prevratu velik naš prijatelj in on je organiziral prvo oficijelno turnejo angleških pevcev po Jugoslaviji. Ze leta 1923 je prišel s svojimi prijatelji v Jugoslavijo in pripravil vse potrebno za turnejo pevcev.

Jutri zjutraj si bodo gostje ogledali Bled, nakar se bodo odpeljali v Beograd in tam priredili svoj zadnji koncert v Jugoslaviji.

Koncert angleških pevcev

Sinoči se je v razprodani dvorani v Filharmoniji vršil vokalni koncert londonskih zborov. Tudi samospeli (sopran) in dvospeli (sopran in bariton) so bili na sporedu. Koncert je imel popoln uspeh ter je prejel zborovodja g. Artur Fagge krasne vence. Podrobnejše poročilo sledi.

Franjo Pavlica, Østlikke, Dansko:

V državi blagostanja

»Jugoslovancov« urednik v Mariboru mi je rekel, naj nekaj napišem iz Danske. Za pisanje pa niso vsi ljudje; jaz bi bolje pripovedoval, ko bi imeli boljšo telefonsko zvezo. Če imamo sploh kakšno v te kraje, res ne vem. Kaj pa naj tudi pišem. Mogoče bo dobro, če povem, da imajo Dani tudi »Tivoli«, kakor Ljubljana; sicer je nekoliko drugače urejen in bolje obiskan. Danski Tivoli v Kopenhagnu je prej podoben dunajskemu praturu; namenjen je zabavi. Je pa že tako lep, da ga poseti v poletni sezoni do 2 milijona ljudi; med temi mnogo tisoč izletnikov tujcev. Kako so lepi kraljevski gradovi izven prestolice, kjer so nameščeni nacionalni muzeji, tudi ne bom opisoval.

Vem prav dobro, da gospod urednik ne želi od mene žurnalističnih sposobnosti, še manj pisateljevanja. Hoče, da popišem danskega kmeta v njegovem gospodarstvu, katerega prihajajo semkaj proučevati vsi narodi sveta. Prav misli, saj se moja beležnica polni največ pri kravah, svinjah, v mlekarah in pri vsem, kar je s tem v zvezi. Glede vseh neizmernih lepot, ki jih ima dežela Danska, se pa pridružujem ponižno neštetim opisovalcem od velikega Shakespearea s svojim princem Hamletom, pa do našega rojaka g. Pakacija. Franjo Pakaci, sekretar našega generalnega konzulata, je namreč pred dvema letoma spisal majhno, toda po vsebini krasno brošuro, ki nosi naslov: »Danska, zemlja mora i sunca.«

Za danes naj povem sledeče: V agrarni državi Danski ni krize. Tu živi ljudstvo v medsebojnem zaupanju. Na zadružni podlagi se vse prodaja, vse kupuje, od malega jajčka preko masla do živine. Je razumljivo, da je na Danskem največja demokracija (pa ne mislim take, kot smo jo imeli pri nas z diktatom političnih strank), kjer vse dela, kjer je skoro tako, kot pravi naš Pakaci: »Nema gospode, a i ne sluga!« Tudi naš konzul mi je povedal od sprejema, da so Dancem všeč samo ljudje, ki z delom nekaj dokažejo in ne subvencionirani s titulaturami. Na Danskem je treba delati po vzorcu: »Eden za vse, vsi za enega. Vse pa v ljubezni do domovine. Na kmetijskem informativnem uradu mi je rekel šef oddelka, da danski kmet ne pozna kriz; vse lahko in dobro proda. In če je kmetu dobro, je gotovo tudi mestnemu delavcu, je dobro tudi prosvetnemu človeku in sploh vsemu meščanstvu. V kulturni Danski tudi ni stanovanjske krize, te naše največje žalosti in sramote. Vse ceste skozi vasi in mesta so pokrite z asfalto, ni prahu, pa tudi voznik s konji je bela vrana na cesti. Povsod samo avto in kolo. Kmet z delavno vprego na cesto skoro ne pride, ker leži vse posestvo okoli hiše.

Na deteljnih površinah se pase ves dan, ob lepem vremenu tudi vso noč, preje mala ko velika danska kravica, plemenita

živalca, ki je dovedla blagostanje v državo. Poleg te kravice pa se skriva v svinjarih na stotine pršutnikov (projniki, teža 80 do 90 kg.)

Da ima danski kmet opremljeno stanovanje s telefonom, radijem, klavirjem, knjižnico, jedilnico, sprejemnico in celo salonom, je tudi razumljivo.

Prav trdo žuljevo roko ti podaje gospodar, ko ga posetiš pri večerni kavi, kamor te je povabil. In skoro bi ne spoznal človeka, ki je ves dan s strojem kosil in vezal žito, na večer pa še nakrmil sam par stotin prašičev, da je to on, gostitelj tvoj, gospod danski kmet.

Če bi ne poznal svetopisemskega paradiža, bi mislil, da je tu, kajti tako od neba blagoslovljene zemlje, kot je Danska, si je težko misliti. Pa tudi tako kulturnega in gostoljubnega naroda kot je danski več ne najdeš. Kako živi, kako je gospodaril, da je prišel do blagostanja, pa drugič, da bo vstreženo g. uredniku in mogoče bralcem »Jugoslovancu«.

Franjo Pavlica, Østlikke, Dansko:

Kmečki dečki na danske kmetije

Na našem konzulatu v Kopenhagnu sem doznal, da namerava poslati Savska banovina vsako leto na Dansko 10 do 15 mladeničev za dobo 7 mesecev. Dečki bi bili prvi mesec nastanjeni v gospodarski šoli, kjer bi jim pomagal do spoznanja danskih kmetijskih izrazov za delo in ponašanje sploh sekretar našega konzulata. Dalje bi se porazdelili na 30 do 100 ha velike kmetije. Tu bi ostali ločeni po eden na vsakem posestvu in opravljali vsa kmečka dela. Zadnji, to je sedmi mesec, bi se pa vrnil v šolo, od koder bi napravili nekaj izletov in ogledov.

Za stanovanje v šoli in hrano bi se plačalo do 100 danskih kron (1400 Din). Na posestvu pa bi moral imeti mladenič vsaj 25 kron za pranje in manjše potreščine. Pri kmetu bi bila stanovanje in hrana brezplačna. Mogoče bi dobili tudi še nagrado. Da pa ne bi prišli semkaj kakšni gospodiči, ki bi mislili, da se po povratku v domovino nastavijo po službah, pojde k izbiri dečkov v Savsko banovino g. Pakaci, sekretar našega konzulata, rodom iz Osijeka. Gotovo pa bo kateri izmed teh fantov, če se mu posreči, vstopil v dansko mlekarško šolo, kjer traja pouk 8 mesecev in bo pozneje začel mlekariti sam ali pa v kakšni zadružni mlekarici. Te vrste mlekarški šoli sta na Danskem dve in sta odgojili vse strokovnjake, ki izdelujejo slavno dansko maslo.

Mogoče bi tudi druge banovine o tem razmišljale. Posnemajmo češke kmete, ki tudi pošiljajo svoje sinove semkaj v prakso.

Zadnja pot mladega Ivana Stacula

Včeraj vse dopoldne so prihajali ljubljanski trgovci, prijatelji in sportniki na glavni kolodvor pred vagon, v katerem je ležala krsta s truplom v Splitu tako tragično preminulega trgovca Ivana Stacula. Ves mrtvaški vagon je bil obdan z mnogoštevilnimi lepimi vencami, ki so jih poklonile razne trgovske in druge korporacije, razna društva in mnogi ljubljanski trgovci. Bilo je 26 vencov. Popoldne ob 3. je bil prav impozanten pogreb. Po končanih cerkvenih molitvah je 6 mladih ljubljanskih trgovcev dvignilo krsto iz vagona ter jo preneslo v mrtvaški voz. Formiral se je nato žalni sprevod, ki je krenil z glavnega kolodvora po Miklošičevi cesti v Pražakovo ulico in dalje na pokopališče. Pogreba se je udeležilo izredno veliko število odličnih zastopnikov raznih korporacij, tako Zbornice TOI, Zveze industrijcev, Zveze trgovskih gremijev, ljubljanskega trgovskega gremija in mnogi njegovi stanovski tovariši, kakor tudi večje število sportnikov. Pogreb je pokazal, kako globoke simpatije je pokojnik užival med ljubljanskim prebivalstvom in trgovstvom. Pokojniku bodi ohranjen časten spomin!

Novo mesto

Trdinov grob je zopet dostojen, očiščen, obut s peskom in okinčan s cvetjem. Ko se opusti staro pokopališče, bo dala mestna občina ekshumirati pokojnega pisatelja ter ga prepelje na novo pokopališče, kjer bo njegov grob v občinski oskrbi. Na mestu starega pokopališča bo obširen in lep trg, boljši park, ki naj bi se krasil s Trdinovim ali Kettejevimi spomenikom.

Industrija perila Ivan Medle razširja svoje prostore in svoj obrat. Hiša na trgu kraljeviča Petra se dviga v drugo nadstropje, v Frančiškanski ulici dobiva prirastek. Tam na severnem robu mesta tovarna perila Povh, sredi mesta Medle — pozdravljena pionirja novomeške industrije! Naj bi našla še mnogo posnemalcev!

Glasbena Matica, podružnica Novo mesto, ima svoj redni letni občni zbor v soboto 30. avgusta ob 20. uri v društveni sobi v Sokolskem domu.

Del. Toplice

Slovesna blagoslovitev nove brizgalne prostovoljnega gosilnega društva v Podturnu pri Toplicah je bila preteklo nedeljo 17. t. m. Blagoslov je izvršil frančiškan iz Novega mesta ob veliki udeležbi zastopnikov gasilske župe v Novem mestu ter gasilskih društev Valta vas, Toplice, Poljane in Črmošnjice. Po cerkvenem opravilu se je vršil na lepo okrašenem javnem prostoru blagoslov brizgalne, pri kateri priliki je pater zopet z lepimi besedami nagovoril gasilce. Botra je bila domačinka v Ameriki poročena gospa Kump, ki je prinesla iz Amerike lep dar mlademu gasilnemu društvu. Na lepo slavo so Podturnčani lahko ponosni, ker je vsa prireditelj v moralnem oziru krasno uspela in bo gotovo tudi gneten uspeh prav zadovoljiv. Tudi gasilno društvo na Vrhnih selih je imelo preteklo nedeljo svojo prireditev. Bliznje novoustanovljeno društvo v Dobindolu se je udeležilo popoldanske zabave v Podturnu, kar znači, da med gasilnimi društvoma Vrhnja sela in Dobindolu, ki sta si takorekoč sosednje vasi, ne vladajo zdravje bratske razmerje. V kratkem dobi tudi novo motorno brizgalno gasilno društvo v Toplicah, ki je eno najstarejših društev, ustanovljeno že leta 1881. — Gasilstvo je v topliški občini v lepem in razveseljivem razvoju.

Logatec

Smrekov lubadar se je pojavil v veliki množini po naših že itak zelo izsekanih gozdovih. Oblasti bodo gotovo ukrenile potrebne korake, da se prepreči uničevanje gozdov po tem najhujšem škodljivcu gozdov.

Kriza v lesni industriji zavzema vedno večji razmah. Opuščenih je več lesnih delavcev, kateri pa so večinoma sami domačini. Več družin se je že izselilo v Francijo in Belgijo.

Narodno pevsko društvo Logatec se pripravlja s svojim vnetim pevovodjem g. Gučekom na jesenski koncert. Ker je to pevsko društvo eno izmed najboljših na Notranjskem, že težko čakamo, da nas zopet razveseli z narodno in umetno pesmijo.

Slaba letina. Večno deževje že zapuša svoje sledove. Krompir je že začel gniti. Fižola je zelo malo, tudi zelje ne uspeva. Če saj jesen ne bude lepša, je pričakovati hude krize.

Za vino je denarja vedno dovolj, to se opaža zlasti sedaj, ko je neki gostilničar dobil dobra Dalmatinska vina. Gostilna je vedno polna. Radi tega so začeli tukajšnji gostilničarji s hudo konkurenco. Sicer pa upamo, da vsi dobro zaslužijo, ker je vedno več gostilen.

Bela Krajina

Koča na Trdinovem vrhu. Dodatno k našemu predlogu v zadnjem dopisu, da naj bi Metličani začeli akcijo za postavitev koč na Trdinovem vrhu, pripominjamo danes še sledeče: Letošnje poletje so se vršile ob 100letnici Trdinovega rojstva različne spominke slavnosti, zlasti v Domžalah. Janez Trdina pa, ki je odkril toliko lepot naših Gorjancev in naše Bele Krajine, bi po vsej pravici zaslužil tudi pri nas nekaj tople hvaležnosti. Kajti gotovo je tudi on doprinesel svoj delež, da smo tudi mi od onkraj Gorjancev vedno bolj priznani, upoštevani in da se tujski promet tu pri nas vedno bolj razvija. In ravno radi tujkega prometa moramo polagoma začeti skrbeti za svoj planinski dom tudi na Trdinovem vrhu, ki je najvišji v Gorjancih. Naj se sestavi odbor in začne z zbiranjem prispevkov za Trdinov planinski dom na 1181 m visokem Trdinovem vrhu. Ali pa naj vtrame akcijo v roke metliška podružnica SPD. Ta stoletnica je ravno primerna prilika.

Trbovlje

Občinski proračun še vedno ni odobren, zato je trboveljska občina v hudih denarnih stiskah. Nekateri so mnenja, da nosi krivdo davčna uprava, ker ne nakazuje pravočasno doklad. Davčna uprava nakazuje občini vsled neodobrene proračuna manjše akontacije na podlagi lanskega proračuna. Banska uprava pa očitno čaka z odobritvijo letošnjega proračuna tako dolgo, da dospe odobritev šolskega proračuna iz Beograda, kamor je moral zaradi višjih proračunskih postavk za tekoče leto.

Otvoritev nove cvetličarne na Vodah. Tukajšnji vrtnar g. Kuhar je otvoril z današnjim dnem na Vodah v novem lokalu tik gospodarstvenega poslojpa ge. Ane Forte cvetličarno.

Šmartno pri Litiji

Sava je pričela padati, tako da se zaenkrat ni bati poplave.

Ponesrečil se je gospod Gustav Koprivnikar, vodja lesnega oddelka šmarske kmetijske zadruge. Padel je s kolesa pod gradom Vagensperkom tako nesrečno na ovinku, da si je zlomil levo roko in se močno poškodoval tudi po obrazu. Prepeljan je bil k zdravniku dr. Ukmarju v Litijo. Zelimo mu skorajšnjega okrevanja!

Nova čevljarska industrija. Gospod Rajniš in Florjantič sta bila vpisana v trg. register, ker začeta z obratovanjem čevljarske in usnjarske industrije na veliko.

Neizsledeni nepravilnosti pri pušici pri znamenju g. Treleca v Šmartnem in pri križu pod Vagensperkom in ju izpraznil.

Škofja Loka

Nesreča. Pri zidanju kapucinskega noviciata se je udril stavbni oder in dva delavca težko poškodoval. Samostanske ljudi seveda ne zadene nobena krivda.

Kopališče. 16. t. m. popoldne, ko smo bili v Poljanščici, ki je bila od zadnjega deževja precej hladna, je nenadoma reka postala rujava in je znatno narasla, dasi je bilo tukaj lepo vreme. V žirovskih hribih je namreč razsajala nevihta s ploho.

Psi po glavnem trgu niso nikakršna vaba za domačine in maloštevilne letoviščarje. Pred tremi razvajenimi mrcinami ni miru ne podne ne ponoči. Tega pasjega tuljenja smo na glavnem trgu že sili.

Zgradba nove šole je razpisana. Stavbeni podjetnik naj bi se zavezal prednostno zapolniti domače obrtnike in delavce.

Kranj

Komisijski ogled daljnovoda KDE bo 27., 28. in 29. avgusta. 27. avgusta se sestane komisija v Naklem. Do tega časa morajo biti prijavljene eventuelne pritožbe proti postavljanju drogov ali drugemu postopanju.

Orjaško kolo, ki se je mudilo štirinajst dni pri igrišču SK Sokol v Kokriškem predmestju, so odpeljali na veliko žalost mladih in starih.

Največje tombolo v letošnjem letu priredi v nedeljo 24. avgusta prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Stražišču pri Kranju. Po tomboli se vrši veselica s plesom. Prebitek je namenjen za nabavo novega rešilnega avtomobila.

Nesreča. Na praznik, dne 15. t. m. je zadela g. Seranskyja, lastnika mehanične delavnice na dvorišču hotela »Jelen«, huda nesreča. Delavec, ki je tolkel po prečkih, je mesto na prečko udaril skozi prazno mesto in zadela g. Seranskyja naravnost v oko, ki se mu je takoj zlilo.

Popravila župne cerkve, ki jo je poškodoval zadnji silovit vihar, se bližajo koncu. Dograjen je tudi vodnjak med cerkvijo in »Ljudskim domom.« Le zvonik »pungrške« cerkve še čaka poprave.

Sava pada. Sava, ki je pred tednom radi silnega deževja močno narasla, je začela upadati. Kopalci so se nekaj časa izogibali, sedaj pa jih je že polno ob bregovih.

Gobe. Užitnih jurčkov je vse polno. Radi tega je pa cena zelo nizka. Sveže prodajajo po 5 Din, suhe pa okrog 22 Din.

Velika nesreča bi se skoro pripetila v nedeljo na tržiški železnici nad vasjo Duplje. Vlak bi kmalu povozil nekega šletnega dečka.

Krasno vreme smo vendarle dobili in smo ga vsi veselili. Za 3 tedne imamo dovolj dežja.

Delavsko gibanje. Kranjski delavci imajo več zadružnih zvez. Najvažnejša je ona, ki poseduje novo opremljen »Delavski dom«. Impozantna stavba, ki je v okras mestu, ima pod streho že okrog 80 stanovanj. V vsaki sobi stanujeta po 2 delavca. Sobe so lepo opremljene, tik poleg Save, z lepim razgledom na Šmarjeto goro in Sv. Jošta. V postopku se nahaja tudi borza dela. Slovesna otvoritev bo meseca septembra t. l. Vsekakor posnemanja vredna zveza! Glavne zasluge za vse pa ima g. župnik Škrbec.

Druga zveza ima svoje prostore v hiši »na Podrlnici«, kjer je nameščena delavska kuhinja. Delavcem je omogočeno dobivanje cenene hrane in stanovanja, ki je pri privatnikih velikokrat predrago. Nekateri delavci si ne morejo privoščiti stanovanja v mestu, zato stanujejo v okoliških vaseh po 1—2 uri daleč in hodijo ali se vozijo v mesto na delo. Poleti in ob lepem vremenu vse to že gre, hujše je ob grdem, posebno tam, kjer ni ne vlakov ne avtobusnih zvez.

Primorske vesti

p Italijanski vojni minister general Gazzera se je te dni mudil v Julijski Benečiji. Ogledal si je velike vojaške vaje na Krasu okrog Dornberga. Tam je sprejel tudi vse častnike, ki vodijo manevre. Nato se je vrnil v Rim. Vojaškim vajam je prisostvoval tudi državni podtajnik vojnega ministrstva Manaresi.

p Posebna divizija torpedovk se je zasedrila v noči od ponedeljka na torek v pristanišču na Reki. Sestavlja jo pet vojniš edinic.

p V bližini Solkana je hotel 22-letni Gregor Milčič iz Steverjana kljub slabemu vremenu in zelo mrzli vodi preplaval Sočo, a ga je sredi poti zagrabil silen tok. Bil bi utonil, da ga nista rešila njegova dva znanca, ki sta se prišla skupno z njim kopat v Sočo.

Dnevne vesti

— 30-letnica Češke kočice. Slovensko planinško društvo opozarja turiste, da se čim mnogostevilnejše udeležijo slavnosti 30-letnice obstoja Češke kočice pod Grinjavcem. Iz Kranja na Jezersko bodo avtobusi na razpolago. Te slavnosti se udeležijo poleg tukajšnjih Čehov tudi odposlanci Kluba Čehoslovanskih turistov v Pragi pod vodstvom podpredsednika kluba in predsednika Asociacije slovanskih turistovskih društev gospoda V. Jenička iz Prage, dalje predsednika Kluba čehoslovanskih turistov na Dunaju gospoda Čížeka; tudi Hrvatsko planinško društvo v Zagrebu se udeležijo te proslave pod vodstvom predsednika gospoda Josipa Pasarića.

— Pogreb žrtve z evharističnega kongresa. V torek popoldne so pokopali pet žrtve nesreče, ki se je pripetila ob evharističnem kongresu v soboto. Pogreba se je udeležil za občino župan dr. Srkulj in podžupan Mahnik in direktor železniške direkcije Senjanović. Pogreba se je udeležila tudi ogromna množica ljudstva. Na grobe nedolžnih žrtve so položili več vencev. Ko so se sorodniki poslavljali ob grobu od ponegrenih, so vsem zalile solze oči.

— Najstarejši udeleženec kongresa v Zagrebu. Na evharistični kongres v Zagreb je prišel iz Like neki Mato Anić ki je star 100 let, in je bil torej najstarejši udeleženec. Možakar je še krepak. Boril se je proti Madjarom še pod Jelačićem leta 1848.

— Rekordni poset zagrebskega zoa. Med evharističnim kongresom je obiskalo zagrebski zool. v Maksimiru nič manj nego 35.000 oseb. Pri blagajni so v treh dneh prodali vstopnic za 100.000 dinarjev.

— Prosvetni odsek mestnega magistrata (Gradišče 2) ostane radi snajenja uradnih prostorov v soboto 23. avgusta zaprt.

— Milijoni v tobačnem dimu. V letu 1929. smo v Jugoslaviji pokadili za 1769 milijonov tobaka. Na vsakega prebivalca pride 286 cigaret letno. Največ se je pokadilo cigaret »Sava« in »Zeta« ter »Vardar« in »Drina«; cigaret »Kardardj« smo lani pokadili 422.648, »Jadrana« 1.146.698, »Kosovo« 1.402.434, »Strumica« 4 milijone 196.660, »Šumadija« 6.230.428, »Vardar« 49.085.070, »Drina« 41.749.300, »Neretva« 5 milijonov 50.472, »Morava« 13.837.500, »Zeta« 1.608.636.239, »Sava« 1.763.738.875. Cigar smo pokadili največ z mešanim inozemskim tobakom in sicer 15.162.557 komadov, portorik 5.280.931, kratkih pa 4.654.043. Tobaka za žvečenje in ekstrakta se je prodalo 90.000 kg. Od rezanega tobaka je na prvem mestu savski tobak (4.816.041 kg), za njim pa dunavski (771.074 kg), zetski (206.503 kg), neretvanski (169.543 kg), ameriški (5.428), banatski (4.692), trebinjski (822) in vardarski (821 kg). Veliko količino tobaka smo prodali v Čehoslovansko in Poljsko.

— Zgodovinske izkopanine. Kustos sarajevskega muzeja dr. Gregor Čremošnik koplje že delj časa v Brezi pri Sarajevu. Naletel je na prazgodovinske ostanke. Odkopal je zidovje stare cerkve iz časa preseljevanja narodov. Arheologi upajo, da bodo v tem ozemlju našli še mnogo za zgodovino Bosne in Balkana važnih izkopanine.

— Izšla je nova številka »Romana«, tednika za vse. Dobi se v vseh trafikah. Cena Din 2.—.

— V Skoplju bodo otvorili sezono s slovensko dramo. 30. t. m. bodo otvorili novo sezono v gledališču z dramo nedavno umrlega slovenskega dramatika Leskovca »Dva bregovca«.

— Plemenski sejem in premovanje pingavske govede v Ormožu. Zveza selekcijskih društev za pingavsko govedo v Ormožu, v kateri so včlanjena društva v Središču, Ormožu, Sv. Lenartu in Sv. Marjeti—prideji s podporo kr. banske uprave v Ljubljani, dne 19. septembra 1930, ob 8. uri predpoldne na sejmišču v Ormožu premovanje rodovniške govede pingavske pasme za svoje člane. Istočasno s premovanjem bode tudi plemenski sejem za mlado živino v starosti od 6 do 24 mesecev. Podrobne informacije so na razpolago pri zvezi.

— Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. —166—

— Neurje nad severno Dalmacijo. Iz Šibenika poročajo, da je nad severno Dalmacijo divjalo v soboto neurje, ki je napravilo ogromno škodo v vinogradih in koruzi. Najbolj so trpeli vinogradi v Gorenjem Zemunik. Toča je bila debela kakor oreh. Prebivalstvo, ki živi tu že tako v siromaštvu, je popolnoma obupano.

— Toča je napravila 25 milijonov Din škode. Toča, ki je pred tedni padala v okolici Jastrebarskega, je napravila za 25 milijonov dinarjev škode, kar je za tamošnje prebivalstvo katastrofa.

— Vreme. Lepo vreme, kakršnega je napovedal dunajski meteorološki zavod, traja v naših krajih dalje. Barometersko stanje je visoko ter je včeraj ob 7. uri barometer kazal: Ljubljana 763-9, Maribor 763-1, Zagreb 763-8, Beograd 764-5, Skopje 765-2, Sarajevo 765-4, Split 763-6, Rab 763, Vis 763-5. Termometer je včeraj ob 7. uri kazal: Ljubljana 16, Maribor 15, Zagreb 16, Beograd 18, Skopje 16, Sarajevo 14, Split 21, Rab 21 in Vis 20. Megla je bila včeraj zjutraj v Ljubljani in Mariboru, dočim je bilo drugod popolnoma jasno ter je oblačnost znašala od 0 do 1. Relativna vlaga je bila v državi od 75 do 100%. Najbolj vlažno je bilo včeraj v Mariboru (100%), v Ljubljani 94%, v Zagrebu 93%. V Ljubljani je bila včeraj najvišja temperatura 26-8 C, najnižja pa 14. Splošno je bilo mirno in jasno.

— Mati se je obesila. V Borongajski cesti v Zagrebu se je obesila gostilničarka Frančiška Augustić. Zaradi družinskih razmer je bila zadnje čase zelo potrta. Našla jo je 19letna hčerka obešeno na podstrešju. Zakričala je: Mati se je obesila! nakar so prihiteli sosedi, nesrečnica je pa bila že mrtva.

— 300.000 Din je izmaknil. V Novem Sadu je začela preiskava proti velikemu pustolovu Mihajlu Šajetoviću, rojenemu leta 1885 v Virovitici. Šajetović je bil nadarjen in bister kolarški pomočnik. Izselil se je v Ameriko, kjer je tihotapil, dokler ga niso zaprli. Leta 1920 se je vrnil v Evropo in živel pustolovsko življenje v Franciji in Italiji. Nato je prišel v domovino in skrhiral pri ustanovitvi neke trgovine. Končno je ukradel nekemu mlinarju 3 tisoč dinarjev in moral je v zapor.

— Snežni zameti na Vlašić planini. Iz Travnika poročajo, da je po tridnevem dežju začelo na Vlašić planini snežiti. Snežni zamet je ujel tri seljake, ki so šli s konji po planinsko seno. Seljaki so si poiskali zavetje v pastirski koči in pustili konje na prostem. Zjutraj se našli vseh šest zmrzjenih.

— Samomor znanega zagrebskega trgovca. Ze včeraj smo poročali v tajinstvenem izginutju zagrebskega trgovca Mavra Reissa. Tri dni so ga zamaž iskali. V torek so pa našli njegovo truplo ob Savi. Trgovca je zaradi slabe trgovine obupal in si sam končal življenje.

— Čarovnica, ki kliče duhove. Pred sodniki v Jagodini je stala te dni jagodinska čarovnica ciganka Draga Aleksić. Varala je lahkovarne ljudi in klicala duhove umrlih, ki je pa zahtevala le preveč denarja, kar je ciganko spravilo v zapor. Čarovnici so duhovi z onega sveta tudi povedali, kje so zakopani zakladi. Nasedli so ji tudi izobraženi ljudje.

— Tragičen samomor učenjaka Bolkaja. Kustos muzeja v Sarajevu dr. Stjepan Bolkaj je izvršil samomor v zoološkem oddelku muzeja. Našel ga je sluga s prestreljeno lobanjo. Dr. Bolkaj se je ustrelil s karabinko. Na mizi je pustil listek, da se je ustrelil, ker se boji, da bo zblaznel. Drugo pismo je bilo naslovljeno na njegovo mater. Kot strokovnjaka so poznali dr. Bolkaja ne samo v Jugoslaviji, temveč tudi v inozemstvu. Napisal je nad 100 znanstvenih razprav v nemščini in angleščini. Sodeloval je tudi pri spomeniki, ki so jo poslali japonskemu kralju ob kronanju. Popisal je favno otoka Formoze. Zanimivo je, da je dan pred samomorom prejel dekret, s katerim je dobil naše državljanstvo.

— Življenje dveh moških za melono. V Vrhu je vrgel krojač Radok melono v vodnjak, da bi se ohladila. Popoldne je splezal po lestvi v vodnjak po melono, uhajajoči plini so ga pa omamili in padel je v vodo. Njegova žena jo poklicala sosedna na pomoč. Toda tudi ta je utonil v vodnjaku. Gasilci so potegnili oba mrtva iz vodnjaka.

— Velika tatvina v Beltincih. Pred dnevi je bilo ponoči vlomljeno v železniško postajo v Beltincih. Vlomilci so odnesli razno blago v skupni vrednosti 5430 Din. Kot storilci so bili aretirani štirje cigani. Orožniki pa zasledujejo še druge cigane, ki so blago odnesli in skrili.

Ljubljana

Četrtek, 21. avgusta 1930, Ivan. Pravoslavni: 8. avgusta, Mirjana.

Nočno službo imata lekarni Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetki cesti.

*

■ Naval bolnikov v ljubljansko bolnico. Od 1. januarja do 20. avgusta letos je bilo v javno bolnico sprejetih 11.960 bolnikov. Naval je izredno velik in je morala uprava bolnice bolnike odklanjati ter odpuščati še bolniške oskrbe potrebne bolnike.

■ Zadnja produkcija profesorja Strohshneiderja. Snoči je bila zadnja vrstolomna produkcija profesorja akrobatike Strohshneiderja ob velikanski udeležbi občinstva z »zastonjkarje«. Tudi snoči je bila Vegova ulica od Kongresnega trga pa do Valvazorjevega trga nabito polna občinstva. Ob Strohshneiderjevih vrstolomnostih je gledalec samo zapiral. Nekemu dekletu je postalo slabo, da se je nezavestna zgrudila ter so jo morali odnesti v neko hišo v Gosposki ulici. Za profesorja Strohshneiderja so bile posebno navdušene ljubljankice, pa tudi ljubljanci so mu dali vse priznanje, saj takih akrobatov res še nismo videli v Ljubljani. Mladina se ga pa sploh ni mogla nagledati. Po akrobaciji se je profesor Strohshneider sestal z novinarji in jim pripovedoval vse mogoče o svoji čudoviti karieri ter se izkazal tudi kot odličen družabnik.

■ Gostovanje dunajske operete. V ponedeljek 25. in torek 26. bo gostovala v našem opernem gledališču dunajska opereta, ki je že delj časa na gostovanju po Jugoslaviji. V Zagrebu je priredila dvoje gostovanj z velikim uspehom in vselej v razprodani hiši. Na čelu gostovanja je znana dunajska igralka Margareta Slezak, ki uživa v svojem rodnem mestu ugled prave umetnice. Poleg nje nastopata še Harry Payer in Karla Schulz ter potrebni ansambl. Opereto dirigira dirigent dr. Neumann. V Ljubljani bodo gostovali v opereti »Pomladno dekle« in »Štirikrat poroka«. Vstopnice po običajnih cenah bodo v predprodaji pri dnevnih blagajni v operi.

■ Sadni trg v Ljubljani. Včerajšnji običajni veliki tržni dan je bil prav živahen. Na trgu je bilo mnogo domačega sadja. Lepa domača ja-

bolka so prodajali po 4 do 6 Din kg, hrušk je razmeroma malo. Njih cene so stalne. Letos je pravo gobjo leto. Na trgu je bilo večerj izredno mnogo gob. Njih cene so padle, večerj so jih prodajali po 8 Din kg, dočim so bile prejšnji teden po 12 Din.

■ Mesečni živinski sejem. Včerajšnji mesečni živinski sejem v Ljubljani je bil prav slab zaradi nujnih poljskih del na deželi in nesezonskega časa. Na sejem je bilo prignanih 124 konj, 16 volov, 50 krav, 21 telet in 36 prašičkov za rejo. Prodanih je bilo 18 konj, 10 volov, 32 krav, 8 telet in 28 prašičkov za rejo. Cene živini so ostale neizpremenjene: I. vol 10 Din, II. vol 9 in III. vol 7 Din, debele krave 5—7 Din, krave-klobasariče 3—4 Din, teleta 14—15 Din kg žive teže. Prašički za rejo po kokovosti in starosti 250—400 Din.

■ Tatvina čevljev. V Polakovi ulici stanujočemu trgovskemu pomočniku Viljemu Grobinu je neznan tat odnesel iz odprte kuhinje par novih čevljev, vrednih 300 Din. Tatvine je osumljen neki starejši možki.

■ Tatvina kolesa. Izpred gostilne Fatur na Večni poti je bilo Rudolfu Simčiču ukradeno črno pleskano novo moško kolo. V občestnem jarku pri Dravljah so našli kolo, ki je bilo ukradeno izpred brvnice v Dalmatinovi ulici Ludviku Berniku.

■ Tatvina perila. Na Glincah stanujoči Zofiji Sengerjevi je neznan tat odnesel mnogo perila v skupni vrednosti 880 Din. Tat se je splazil v stanovanje ter je odnašal razne rjuhe in drugo perilo. Tatvine so bile z malimi presledki izvršene od majnika meseca dalje. Kdo bi bil tat, ni bilo mogoče ugotoviti. Imel je najbrže ponarejen ključ od stanovanja.

■ Tatvina sadja. Prihaja sezona »rabutanja«. Po mnogih vrtovih ponoči tatovi krađejo sadje. Posestniku Srečku Bončarju v Rožni dolini so neznan tatovi v ponedeljek ponoči odnesli za 30 kg lepih jabolk in hrušk v vrednosti 250 Din. Bončar je mnenja, da so mu sadje pokradli neki delavci, ki stanujejo v Rožni dolini.

■ Policijski drobiž. Od torika do včeraj popoldne so bili aretirani 4 možki, dva osumljenca, eden zaradi tatvine in neki Bosanec zaradi suma tatvine in beračenja. Policijski upravi sta bili prijavljeni dve manjši tatvini, dalje 3 možki zaradi nedostojnega vedenja in kaljenja nočnega miru, 2 nezgodi, 1 kršitev banske naredbe o odpiranju in zapiranju trgovin, 4 prekrški avtopredpisov in 16 prekrškov cestnopolicijskega reda.

Maribor

m Prva jesenska megla. Včeraj zjutraj je bila v Mariboru nenavadna megla, da so morali avtomobili voziti s popolno razsvetljavo. Megla se je razkadila šele v dopoldnevu.

m Umrli so zadnje dni v Mariboru: Marija Čebek, postrežnica, 65 let; Vilbald Pavličič, sinček strojevodje, 2 in pol meseca; Ana Ritter, vdova po poštnem uradniku, 82 let; Uršula Legat, viničarka, 66 let; Roza Zadravec, žena železničarja, 28 let; Avgustina Tašner, delavka, 20 let; Marija Živko, rojena Verlič, nadučiteljeva žena, 62 let; Oskar Fontana, bančni prokurist, 84 let; Fran Gerlič, posestnik, 58 let; Viljem Rebernak, monter, 28 let; Karolina Korent, hčerka cestnega mojstra, 4 letna; Ivan Rojko, gostilničar, 61 let; Josip Oman, bančni uradnik, 40 let; Elizabeta Brlić, rojena Bračko, zasebnica, 58 let; Peter Znidarič, 70 let in Julijana Grušovnik, rojena Vouk, vdova po železničarju, 55 let stara.

m Poroka. Poročili so se v zadnjem času v Mariboru: Inž. Julij Uršič, ravnatelj Mestnega električnega podjetja in Adolfin Pohlin roj. Malner; dr. Pavel Guštinčič, profesor in Marija Jevšek; Franc Steinbauer, trgovec in Justina Zorko; Mirko Skačej, zasebni uradnik in Jožica Šmigoc; Karel Wigele in Marija Brandstätter; Martin Slabč in Anica Potočnik; Alojz Škrabel in Režika Praš; Milan Vokač in Marija Bošnik; Franc Vidmar in Marija Eferl; Anton Keuscher in Julijana Neuwerth ter Karel Fras in Ana Brundula. Obilo sreče!

m Dom Pogrebnege društva v Krčevini. Krčevinsko Pogrebno društvo se pod vodstvom agilnega predsednika g. Cerinška in blagajnika g. Gorjupa tako ugodno razvija, da ima že preko 800 članov, ki bodo v kratkem dobili še nove ugodnosti. Sedaj si je društvo po šele petletnem obstoju napravilo tudi lasten dom. Kupilo je hišo št. 92 pod gostilno »Pri treh ribnikih«, kjer bo 1. septembra otvorilo redno pisarno. K temu lepemu razvoju društva iskreno čestitamo!

m Studenški gasilec so med podeželskimi odnesli rekord. Od 1. 1921., ko so ustanovili svoje gasilno društvo, so si nabavili dve ročni in eno malo turbinsko brizgalno, velik gasilski avto in sedaj še večjo motorno brizgalno, katero bodo slavnostno sprejeli v nedeljo 17. t. m. Društvo načeljuje župan in ustanovitelj g. Kaloh, ki kaže tudi kot tajnik mariborske gasilske župe mnogo prizadevanja za čim večji napredek naših gasilskih društev. Nadalje pa nameravajo Studenčani povečati tudi svoj sedanji gasilski dom in nabaviti motorno lestvo.

m Uvodni in metodični tečaj za učiteljstvo kmetijskih in gospodinskih nadaljevalnih šol Dravske banovine se je pričel v ponedeljek, 18. avgusta na tukajšnji Vinarški in sadjarski šoli ter na dekliskem zavodu »Vesna«. Pri slovenski otvoritvi sta zastopala bansko upravo prosvetni inspektor g. dr. Kotnik Fran in g. šolski svetnik Krošl Jože. Poudarjala sta pomen prave kmetijske vzgoje in kmetijske stanovske izobrazbe za gospodarski in kulturni napredek naše države. Ker pa nudi kmetijsko in gospodinsko nadaljevalno šolstvo trajno sistematično izobrazbo in vzgojo najširšim plastem kmečkega stanu, zato je banska uprava pripravljena z vsemi močmi podpirati to najvažnejšo panogo narodnega izobraževanja. Navzo-

že učiteljstvo, 23 učiteljice in 33 učiteljev, je z zadovoljstvom sprejelo te izjave. Tečaj bo trajal 14 dni.

m Tujski promet. V noči od torika na sredo je v 14 mariborskih hotelih in gostilnah s prenočiščih prenočevalo 63 oseb. Največ jih je ložiralo v hotelu »Orel«, 18, in v hotelu »Meran« 17. Na novo v Mariboru naseljenih oseb je bilo v torek prijavljenih 11. V celoti je bilo v javnih in zasebnih prenočiščih, odnosno stanovanjih prijavljenih 53 oseb, odjavljenih pa 50.

m Nov oder na Pobrežju. Krajevni odbor Rdečega križa na Pobrežju si v društvene namene omislil premičen oder po načrtu učitelja Robnika. Otvoritev bo v nedeljo 31. avgusta v prenovljeni dvorani Rojkove gostilne na Pobrežju. Program otvoritvene prireditve obsega poleg nagovora in deklamacij tudi Jurčičevega »Domna«, igro v petih dejanjih, ki jo vprizorijo pobrezki diletantje. Sodelovalo bo tudi pevsko društvo »Zarja«.

m Primorski begunci. V Maribor prihaja vedno več slovenskih beguncev iz Italije, ki iščejo dela in, ker ga ne najdejo, navadno žalostno propadajo. Nekateri je policija napotila v Francijo, ker pa jim kot tujim državljanom ne more izdati potnih listov, jih avstrijske oblasti navadno zopet vrnejo v Maribor. Njihova usoda je tako obupna, da bi bilo neobhodno potrebno nekaj ukreniti, posebno še zaradi tega, ker je v času, ko primorski begunci ginejo od bede, v mariborskih obratih zaposlenih na stoletine tujerodnih tujcev. To pomoč smo kot svobodna država dolžni nuditi svojim nesrečnim bratom.

m Nasilna prodajalka gob. Kmetici Alojziji Kebričevi iz Sv. Barbare v Slov. goricah je hotel tržni nadzornik v sredo na trgu zapleniti črvice gobe. Pri tem se je pa tako branila izročiti svoje blago, da je moral intervenirati stražnik, katerega je tudi dejansko napadla. Gobe so ji morali naposled s silo odvzeti, epilog pa bo na sodišču.

m Zakaj? Prijatelj nam sporoča: Šel sem zadnjič po Dravski dolini in sem prišel k Sv. Ožboltu prav v trenutku, ko so se domačini zbirali pred cerkvijo, kjer je bila napovedana večerna molitev za patronov predpraznik. Ljudje so med seboj vsi brez izjeme govorili slovenski. Ko sem pa stopil v cerkev, sem se nemalo začudil, duhovnik, menda nek pater iz Maribora, je prišel moliti litanije — nemški. In ljudje so nemški odgovarjali. Po cerkvenem opravilu so pa zopet vsi govorili slovenski. Res je, da je Bogu molitev enako draga v vsakem jeziku, ali zakaj bi prav tu ob meji še v dvanajstem letu po osvobojenju umetno vzdrževali jezik nekdanjih naših tlačiteljev?

m Zaslišna lopa za deložirance. Nad meljskim kanalom, ki vodi v Dravo, gradi mestna občina te dni zaslišno leseno lopo, v kateri bodo našli zatočišče v Maribor pristojni deložiranci, dokler si ne najdejo primernih stanovanj. V lopi bo prostora za 5—6 družin. S tem pa mariborska stanovanjska kriza seveda še ne bo rešena, kajti samo pod mostom in na prostem stanuje še sedaj nad 20 družin, kakih 28 družin pa bo deložiranih v najkrajšem času. Pričakovati je tedaj, da bo v kratkem v Mariboru na cesti okrog 50 družin.

m Prijava proti kršitvi delovnega časa. Po močniskih zbor trgovske gremije je prijavi pristojnim oblastem 72 trgovcev, ki so kršili in še kršijo bansko naredbo o zapiranju in odpiranju trgovin in obrtnih obratovalnic.

m Poskušeni napad pri Betnavskem ribniku. Pred nekaj dnevi se je peljal čevljarški mojster Ciril Lovce po Tržaški cesti proti Slovenski Bistrici. V bližini Betnavskega ribnika je nenadoma skočil predenj krog 50 let star možki močne postave z veliko gorjačo v rokah in mu zagrozil, da ga bo ubil. Lovce je pa potegnil iz žepa samokres in z njim dvakrat ustrelil, česar se je neznanec tako ustrašil, da je zbežal.

m Mučenje živali. Policiji je bil ovađen ključavničarski pomočnik Josip Z., ker je v torek popoldne vozil z enim samim konjem 1000 kg premoga po strmini nad viaduktom v Frankopanovi ulici in pri tem žival neusmiljeno pretepnil in mučil.

m Karambol v Vetrinjski ulici. Ozka Vetrinjska ulica je še vedno ena izmed glavnih mariborskih prometnih linij. V torek krog popoldneva je bila zopet taka gneča, da se je kolesar Stanislav Čotar, kletar pri Kosiču sicer srečno ognil mestnemu avtobusu, prišel pa pod tovorni avto Maksa Rojsa iz Sv. Ruperta, ki mu je kolo potrl, dočim je on sam le ostal nepoškodovan.

m S kolesom v motorno kolo. Na Aleksandrovci cesti se je v torek popoldne zaletel neznan, krog 17 let star fant s kolesom v motor stavbenika Ivana Živica mlajšega ter padel. Oba, živci in neznanec sta k sreči ostala nepoškodovana.

Celje

* Smrtna kosa. Včeraj je v javni bolnici umrl g. Edvard Planko. Pokojni je bil v prejšnjih letih učitelj, pa si je v svetovni vojni nakopal zavrato bolezen, tako da v zadnjih letih ni več podučeval. Bil je prijeten družabnik in ga bodo vsi, ki so ga poznali, ohranili v spominu. Dosegel je starost 41 let. Njegovi rodbini iskreno sožalje.

* Kuhanje s plinom. Opozarjamo na poskusno kuhanje s plinom ter na predavanje, ki se vrši nocoj ob 20. v meščanski šoli. Vstop prost. * Pazite na red in snago na Glavnem trgu. Glavni trg nudi ob dopoldanskih urah kaj prijetno sliko s svojimi stojnicami, kmetici in gospodinjami, manj prijeten pa je pogled na tla, ki so ob tem času posejana z najrazličnejšimi odpadki, posebno s takimi od sadja. Včeraj se je zgodilo, da je neki tuji gospe ob takem odpadku spodrsnilo in da je padla. Samo sreča je bila, da se ni hudo poškodovala. Zato ne metajte odpadkov na tla.

* Najdba. V savinjskem vlaku se je v nedeljo zvečer našla ženska ročna torbica, v kateri se je med drugimi rečmi nahajala sokolska legitimacija na ime Zinka Pristovšek. Dobi se na policiji.

Trgovski dom v Ljubljani

Lani je pričela živahna akcija med našimi trgovci za zgradbo reprezentativnega doma, v katerem bi bilo družabno zbirališče vsega trgovstva, a obenem tudi središče vseh trgovskih organizacij in ustanov. Akcija je uspela.

Lani majnika so začeli kopati temelj za dom na stavni parceli ob Simon Gregorčičevi ulici. Načrte je napravil priznani arhitekt inž. Šubie. Gradnja doma je prevzela renomirana in solidna stavbna tvrdka Miroslav Zupan. Dom je bil pod streho že oktobra meseca. Letos so pričeli z vsemi olupševalnimi deli in z ureditvijo notranjih prostorov. Trgovski dom je štirinadstropna, impozantna stavba. Dom ima veliko dvorano, ki je namenjena za razna trgovska zborovanja in hkratu tudi prikladna za vse druge prireditve. V domu bodo imela vsa trgovska društva in organizacije svoje pisarne. Poleg doma je prizidana šola za trgovski naštčaj. Trgovski dom bodo sredi septembra svečano otvorili. S Trgovskim domom je dobila Simon Gregorčičeva ulica v okras lepo, moderno stavbo. V kratkem prično graditi tudi palačo Trgovske akademije, ki bo zgrajena na vogalu Simon Gregorčičeve ulice in Bleiweisove ceste.

Cerknica

Sokolski telovadni nastop, ki je bil 15. t. m. v tukajšnjem Sokolskem domu, je tako v gmoletnem kakor tudi v moralnem oziru najboljši uspel. Zastopana so bila vsa sosedna Sokolska društva. V častnem številu sta nas obiskala Rakek in Loška dolina. Pa tudi oddaljenejša društva, kakor Planina, Logatec, Berovnica in celo Vrhnikar so se odzvala. Vse telovadne točke so potekle dobro in v splošno zadovoljstvo. S hvaležnim ploskanjem so gledalci nagradili žensko dečo, ki je pod vodstvom sester Repičeve in Tursičeve kaj ljubko izvedla rajalne vaje. Proste vaje članov in članic so bile dobre. Pohvalno je omeniti pri vajah članice skladnost in lepo kritje gibov. Strumno so odtelevadili proste vaje tudi naši malčki pod vodstvom brata Zmura Ivana ml. Višek nastopa pa je pomenila telovadba članov na orodju. Zelo težke vaje na drogih so bile izvedene z lahkoto in eleganco. Vse vrste je publika nagradila z dolgotrajnim ploskanjem. Po telovadnih točkah se je vse članstvo

sestopilo pod balkonom, raz katerega je pozdravil dole goste društveni starosta brat Barčičev Jože. Imenom je pozdravil delegata župe brata dr. Papeša iz Logatca. V svojem nadaljnjem govoru je starosta omenil, da izraža zakon z dne 5. decembra l. l., s katerim je naš modri vladar ustanovil viteško organizacijo Sokola, kot društvo za moralno in telesno vzgojo državljanov, vso vladarjevo ljubezen do svojega naroda. S tem zakonom je vladar dal izraza in splošne veljave svoji vzvišeni želji, da se naj narod v Sokolski organizaciji utrjuje v zdravju in duševno krepi v vseh odličnih lastnostih, ki so priča izobraženega in kulturnega naroda. Poleg tega pa naj državljane medsebojno veže tudi čut bratovstva, enakosti in svobode, po načelih stvariteljev Sokolstva Tyrša in Fügnerja. Spricho takega programa Sokolstva je dolžnost vseh, ki ljubijo s čistim in odkritim srcem naš narod in našo skupno domovino, da se strnejo k skupnemu delu za narod, kralja in domovino pod Sokolskim praporom. Pozval je navzoče, naj delajo za Sokolstvo in v smislu Sokolskih idej. S sokolskim Zdravo! kralju, prestolonasledniku, domovini in starosti in z narodno himno je končal program, nakar se je razvila v zaprtih prostorih neprisljuna zabava.

Z nožem ga je sunil. V soboto ponoči je neki F. R. s kuhinjskim nožem prebodel dlan nekemu pekovskemu pomočniku. F. R. je zahteval skozi okno nekaj kruha, a ker mu ga pomočnik ni mogel dati, sta se začela nekaj cukati. F. R. je imel v roki kuhinjski nož in z njim mahal okrog pomočnika, a po nesreči ga je zadel v roko. Pekovski pomočnik je moral iskati zdravniško pomoč.

Begunje pri Cerknici

Vreme. Po dolgem deževju se je vendar zjasnilo. Tako bodo kmetje lahko pospravili drugo košnjo v skednje.

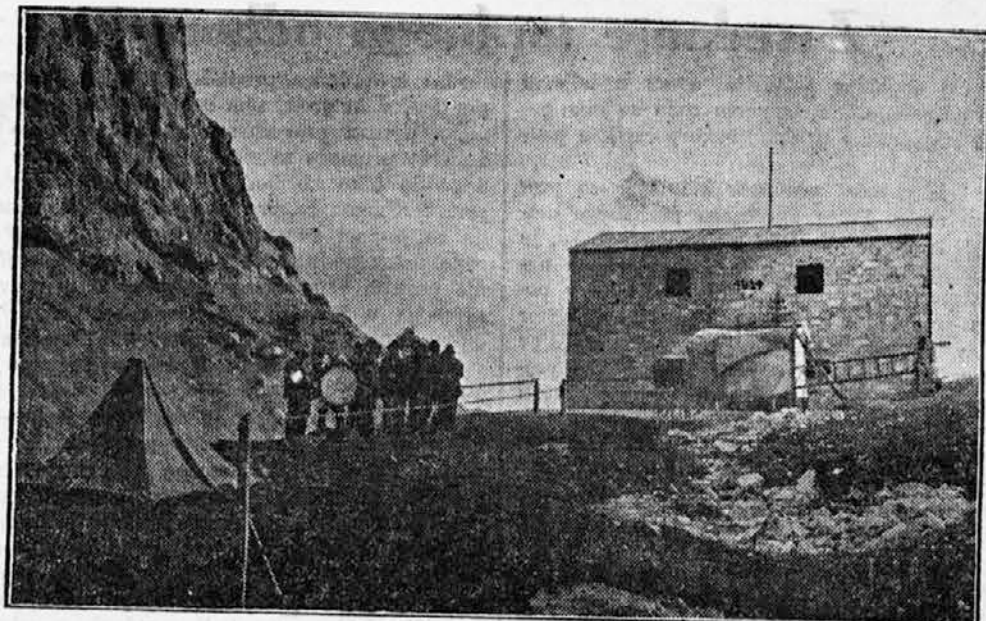
Laško

Rodbinska slavnost. Dne 15. t. m. je obhajala v krogu svojih 80letnic vpkokjena učiteljica gđ. Mara Flis. Jubilatinja je še popolnoma čila in zdrava. Še na mnoga leta!

Planina

Brezplačni tečaj za umetno vezenje na »Pfaff« šivalnem stroju je priredila tvrdka Ign. Vok iz Ljubljane od 18. avgusta v osnovni šoli v Planini. Poučevanje je brezplačno v vseh panogah modernega vezanja.

Nesreča. Zletni sinček Viljema Hrovatička, peka v Uncu, je plezal pa telegrafskem drogu. Spodrsnilo mu je, ker je bil drog polzek od deževja, ter pri tem dobil hujše poškodbe.

Kocbekov dom na Korošici je bil v nedeljo 17. t. m. otvorjen ob velikanski udeležbi planincev in prijateljev pokojnega planinca Frana Kocbeka.

Hrastnik

Nesreča. V ponedeljek je zopet podrl nek nepreviden kolesar malega fantka, in sicer vnuka rudniškega skladiščnika g. Mejača. Fantek je ostal nepoškodovan, večjo smolo je pa imel kolesar, ker se je dogodila nezgoda tik orožniške stanice ter je bilo oko postave takoj pri rokah. Najmanj, kar lahko zahtevamo, je, da kolesar zvoni, če pride za človekom ter da vozi kakor se spodobi pametnemu človeku. Prepovedati bi bilo tudi vožnjo dveh ali celo treh (!) oseb — in to odraslih! — na enem kolesu.

Šoštanj

Iz gasilstva. Na državnem premogovniku v Škalah so se vršile v nedeljo 17. t. m. popoldne gasilske vaje. Sodelovale so požarne brigade iz Velenja in Družmirja ter premogovniško gasilno in reševalno društvo. Prvi dve društvi sta nastopili pri improviziranem gašenju rudniških poslopj z dvema motornima brizgalnima na dve cevi. Opaziti je bilo, da so se ognjevarnostne naprave od lanske okrožne vaje v marsičem izboljšale. Po končanih vajah se je vršila v Rudarskem domu moralno in gmoletno dobro uspešna veselica.

Pragersko

Novo Sokolsko društvo. Te dni se je ustanovilo novo Sokolsko društvo, za katero sta si stekla največji zaslug gđ. Joško Velikonja in Franj Skof. Prijavilo se je veliko število telovadcev in članov.

Fantovski pretep. Na Sostržah pri Pragerskem je nastal pred nekaj dnevi prepri in pretep med domačimi fanti, pri katerem je eden izmed njih dobil tako močan udarec po glavi, da mu je počila lobanja. Napadalce so orožniki aretirali.

Višnja gora

Sokol Višnja gora priredi 7. septembra javni nastop, na katerega so vabljeni vsa sosedna društva. Po nastopu ples in zabava.

Sodražica

Divji prašiči. Govorili so, da so se pojavili pri nas divji prašiči. Vsi smo pač misli, da je to »debelac« zmišljotina. Toda res je! V Ravnah in naprej od Travnice gore so razrili divji prašiči obsežne dele zemlje. Čas je, da se spravijo lovci na mrcine in jih iztrobijo.

Dež in dež. Od kar nas je zadel huda elementarna nesreča, pri nas neprestano dežuje. Potok (Bistrica) je izstopil iz svoje struge in poplavljal dober kos zemlje. Zregulirajte potok! Če bo trajalo še nekaj časa tako deževno vreme, potem preti našemu kmetu veliko gorje. Sena je bilo tako malo, potem toča, sedaj pa še deževje. Kaj bo?

Dela pri poslopiju Posojilnice se v zunanosti bližajo koncu. Poslopje bo vsekakor v okras trgu.

Zidani most

Sokolski nastop v Radečah pri Zidanem mostu. V petek 15. t. m. se je vršilo lepo sokolsko slavo ob dvajsetletnici ustanovitve sokolskega društva v Radečah, ki je pokazalo, koliko more doseči v tej tako kratki, a težki dobi marljivost in vztrajno delo. Po obhodu v mestu so odkorakali Sokoli in mnogoštevilno občinstvo na telovadišče. Tu je pozdravil navzoče zastopnik radeškega Sokolstva in v lepem govoru očrtal zgodovinski razvoj sokolskega društva ter vzkliknil Nj. Vel. kralju Aleksandru I. in Nj. Vel. prestolonasledniku Petru, starešini vsega Jugoslovanskega Sokolstva. Nato je sledil kratek govor predstavnika celjske sokolske župe. Za govori pa so nastopili člani, članice, gojenke in deca s prostimi vajami. Posebno pozornost je obrnilo občinstvo tem najmlajšim, ki so se prav moško odrezali. Za prostimi vajami se je vršila orodna telovadba, potem pa prosta zabava. Ob pol 21. je nastopilo članstvo zopet na konju in z viteškimi borbami, ki so občinstvu zelo ugajale.

Članstvo Sokolskega društva v Rimskih Toplicah S križcem (X) zaznamovana je ponesrečena sestra Marija Zupanova.

ANATOLE FRANCE: BOGOVI SO ŽEJNI

S slabotnim glasom grbecev je prosil grajan Beauvisage odposlanca, naj sedeta, ter jima ponudil v vsakem oziru svoje usluge.

Guénot ga je vprašal, če pozna nekega plemenitega Otoškega, stanujočega blizu Novega Mostu.

»To je namreč neka oseba, ki jo imam nalog prijeti,« je pripomnil.

In pokazal je povelje odbora za javno varnost.

Beauvisage je nekaj časa iskal po svojem spominu ter nato odgovoril, da ne pozna osebe z imenom Otoški, da s tem imenom označeni osumljenec morda tudi ne stanuje v tem odseku, da se namreč tudi nekateri deli odsekov Muzeja, Edinstva in Marat-et-Marseille-a nahajajo v bližini Novega Mostu; ako stanuje v odseku, da mora živeti pod drugačnim imenom nego je bilo tisto, ki ga je izkazovalo odborovo povelje; da pa ga bodo navzlic temu čim prej odkrili.

»Ne izgubljam časa!« je dejal Guénot. »Našo pozornost nanj je vzbudilo pismo neke njegove pajdašice, ki so ga že pred štirinajstimi dnevi prestregli in izročili odboru, za katero pa je grajan Lacroix zvedel šele sinoči. Smo pa kar poplavljeni; ovadbe nam prihajajo

od vseh strani v tako obilni meri, da že ne vemo več, koga naj poslušamo.«

»Ovadbe,« je dejal ponosno Beauvisage, »se kopičijo tudi v nadzornem odboru našega odseka. Nekateri prinašajo svoja odkritja, ker so vneti državljani, drugi, ker jih mika bankovec za sto soldov. Mnogo otrok ovaja svoje starše iz pohlepa po dedščini.«

»To pismo,« je nadaljeval Guénot, »izhaja od neke plemenite Rochemaure-ove, galantne ženske, pri kateri se je igral »biribi«, in nosi na naslovni strani ime nekega državljanca Rauline-a; v resnici pa je naslovljeno na nekega emigranta v Pittovi službi. Vzel sem ga s seboj, da vam priobčim iz njega, kar zadeva osebo Otoškega.«

Potegnil je pismo iz žepa.

»Pričenja z dolgimi podatki o članih konventa, ki bi se po besedah te ženske dali pridobiti s ponudbo večje denarne svote ali z obljubo kake visoke funkcije v novi vladi, stalnejši od sedanje. Nato čitamo tole mesto:

Ta hip prihajam od g. Otoškega, ki stanuje poleg Novega Mostu v nekem podstrešju, kjer mora biti človek maček ali vrag, ako ga hoče najti; da se preživlja, je primoran izdelovati pajace. To je razborit človek: zato vam sporočam, gospod, bistveni del iz pogovora z njim. Njegovo mnenje je, da sedanje stanje ne bo dolgo trajalo. Ne vidi pa njegovega konca v zmagi koalicije, in podoba je, da dogodki potrjujejo to njegovo naziranje; zakaj veste, gospod, da so že nekaj časa vojne novice slabe. Poprej bi verjel v upor malih ljudi in

žensk iz ljudstva, k so še globoko vdani svoji veri. Sodi, da bo splošno zgražanje, ki ga vzbuja revolucijsko sodišče, kmalu zedinilo vso Francijo proti jakobincem. »Ta tribunal«, je dejal v šali, »ki sodi francosko kraljico in raznašalko kruha, je podoben tistemu Viljemu Shakespearu, ki ga Angleži tako silno občudujejo, itd...« Ne zdi se mu nemogoče, da Robespierre poroči kraljevo gospo ter se da imenovati za zaščitnika kraljevine.

Hvaležen bi vam bil, gospod, ako bi mi preskrbeli dolžne svote, to je tisoč funtov sterlingov, po poti, ki jo običajno izbirate, toda čuvajte se pisati g. Morhardtu: pravkar so ga prijeli, vtaknili v ječo, itd. itd.

»Plemeniti gospod Otoški torej izdeluje pajace,« je pripomnil Beauvisage, »to je že dragocen podatek... čeprav je v odseku dosti malih obrti te vrste.«

»To me spominja,« je dejal Delourmel, »da sem obljubil prinesiti punčko svoji mlajši hčerki Nataliji, ki je holna na škrlatinki. Včeraj so se pojavile rdeče lise. Te vročice se ni treba bogve kako bati, zahteva pa mnogo nege. In Natalija, ki je za njeno starost zelo velika, in ima zelo razvit um, je rahlega zdravja.«

»Jaz imam samo enega fanta,« se je oglasil Guénot. »Igra se kroge z obroči od sodov ter izdeluje balončke z vrečic, ki vanje piha.«

»Prav pogosto,« je pripomnil Beauvisage, »se otroci najlepše igrajo s predmeti, ki niso igrače. Moj nečak Emil, sedemleten, zelo bistroumen dečko, se igra ves dan z malimi lesenimi kockami, iz katerih dela zgradbe... Njuhate?...«

Zasedanje tarifnega odbora

Včeraj dopoldne je tarifni odbor nadaljeval svoje zasedanje. Na dnevnem redu so bila poročila zastopnikov prizadetih korporacij in podjetij.

Prvi je poročal zastopnik industrije za predelavo mesa. Poleg obsežnega pismenega elaborata, ki ga je predložil tarifnemu odboru, je tudi ustmeno referiral o tarifnih potrebah naših klavnic in prizadete industrije, tako v pogledu izvoza naših mesnatih izdelkov, kakor tudi v pogledu ureditve prometnih sredstev in zvez. Obrazložil je v podrobnostih vse prometne nedostatke, kakor tudi pomanjkljivosti v voznem parku itd.

Zastopnik Jadranske plovitve je predložil tarifnemu odboru celo vrsto želj in predlogov, ki so se nanašali na uvoz in izvoz preko domačih pristanišč, pa tudi na tranzit preko naših luk.

Popoldne so se referati nadaljevali. Ljubljansko zbornico za trgovino, obrt in industrijo je zastopal njen tajnik g. Mohorič. Predložil je poedine želje in predloge slovenskih gospodarskih krogov. Po njegovem referatu se je razvila razprava, ki je trajala do konca seje. Jutri nadaljuje tarifni odbor svoje zasedanje.

Vaš dopisnik je prosil g. Mohoriča, naj mu obrazloži predloge, katere je predložil tarifnemu odboru na njegovi današnji seji. G. Mohorič se je ljubeznjivo odzval njegovi prošnji ter mu med drugim izjavil:

»Jaz sem danes predložil tarifnemu odboru predlog, v katerem sem zahteval, da se železniška uprava pravočasno preskrbi z zadostno količino premoga za zimsko sezijo, da se ne bi dogodilo tako kot lani. Razen tega predloga sem tarifnemu odboru poročal tudi o prošnji, da se promet vagonov pri prevozu sladkorne repe natančno uredi ter da se pospeši vračanje praznih vagonov, ki se porabijo za prevoz premoga v Sloveniji itd. Dalje sem zahteval, da se otvori železniški promet z Madjarsko preko obmejne postaje Hodoš v Prekmurju. Vložil sem pismo prošnje, da se pospeši dograditev postaje in mostu na Zidanem mostu, kakor tudi, da se zgradijo potrebni tiri na postaji Rakel. Prosil sem za nabavko 11 vagonovskih tehtnic za postaje na področju ljubljanske železniške direkcije. Nadalje sem opozoril tarifni odbor o potrebi pravočasnega rezerviranja specialnih tipov železniških vozov za prevoz ločenega blaga kot n. pr. oglja, sena, jaje itd. Urgiral sem tudi vprašanje o rekonstrukciji ljubljanske glavne postaje ki ni dovolj velika za hitro odpravljanje prometa ter vprašanje o splošnem skrajšanju tovarnih rokov. Glede teh sem zahteval, da se skrajšani roki uvedejo le na zelo majhnih postajah.

Upam, da bodo vsi ti moji predlogi našli potrebno razumevanje, odnosno da jih bo železniška uprava vzela v obzir. Sicer pa se bomo o tem v najkrajšem času prepričali.

Gospodarske vesti

✕ **Razpustitev urada za pospeševanje industrije in obrti v Ljubljani.** Ministrstvo notranjih poslov je razpustilo urad za pospeševanje industrije in obrti pri zbornici za TOI v Ljubljani. Vse agende tega urada prevzame banska uprava Dravske banovine.

✕ **Meddirekcijska konferenca za izvozno sezono.** Pod predsedstvom generalnega direktorja Šreplovića je bila danes 20. avg. v generalni direkciji državnih železnic meddirekcijska konferenca, sklicana z namenom, da se prouče ukrepi, ki so potrebni za zagotovitev rednega prometa v izvozni sezoni. Po referatih direktorjev oblastnih direkcij in referatih strokovnih referentov generalne direkcije je bilo ugotovljeno, da je število lokomotiv in vagonov, ki so potrebni za promet v tej sezoni, zadostno. Nato so prišla v debato poročila o komercialno-manipulacijskih ukrepih, ki bodo potrebni v izvozni sezoni. Vsi sklepi glede komercialne službe za trgovstvo bodo pravočasno objavljeni. Prav tako so prišla v pretres vprašanja glede tehničnih ukrepov v svrhu čim rednejšega prometa v okviru razpoložljivih kreditov.

✕ **Zavod za preizkuševanje gradbenega materiala.** »Službene novine« priobčjujejo pravilnik o ustroju zavoda za preizkuševanje gradbenega materiala, ki se ustanovi pod okriljem ministrstva za javna dela. Dolžnosti tega zavoda so, da preišče gradbeni material državnih gradbenih ustanov in privatnih podjetij, nadalje da izdelata zainteresiranim osebam in podjetjem izpričevala o rezultatih posrednih svojih preizkušenj, da uredi in čuva zbirko gradbenih in tovarniških izdelkov, da vodi zapisnike o kamnolomih v naši državi, da proučuje sodobni razvoj gradbenega materiala, da naveže stike z enakimi znanstvenimi ustanovami v inozemstvu, da predlaga specialne tehnične predpise in spremembe glede gradbenega materiala ter da sodeluje z merodajnimi oddelki ministrstva za javna dela v pogledu sestavljanja normalnih predpisov za gradbeni material. Za svoje preizkušnje ima zavod pravico do določenih odškodnine.

✕ **Za ureditev občinskih in banovinskih doklad.** Vse gospodarske zbornice v državi so poslane finančnemu ministrstvu spomenice, v kateri zahtevajo, da se občinske in banovinske doklade spravijo v sklad z državnimi davki, tako glede odmerjanja, višine, kot glede načina izterjavanja. To so storile vsled tega, ker so banovinske doklade posebno v Dunavski in Moravski banovini zelo visoke. Na merodajnem mestu so obljubili, da bodo storili vse, da se te doklade spravijo v sklad z državnimi davki.

✕ **Prepoved uvoza in prevoza našega grozja preko madjarskega ozemlja.** Madjarsko poljedelsko ministrstvo je prepovedalo uvoz in prevoz jugoslovanskega grozja preko madjarskega ozemlja. Ta odredba ministrstva je stopila takoj v veljavo in so madjarske obmejne postaje že naslednjega dne odklanjale naše pošiljke grozja. Madjarsko poljedelsko ministrstvo si pridržuje pravico izdajanja izjemnih dovoljenj posameznikom, če so pošiljke opremljene s potrdili fito-patološkega zavoda. Ker se nahaja naš izvoz svežega grozja v polnem razmahu, je naše vinogradništvo s to prepovedjo silno prizadeto, posebno v Vojvodini, kjer se je dnevno tovorilo do 10 vagonov grozja za avstrijska in češka tržišča. Poleg tega se opaža letos vsled občutne vinske krize močna tendenca po vnovčevanju svežega grozja. Naša vlada bo vsled tega podvzela pri madjarski vladi potrebne korake, da se ta odredba omili.

✕ **Vprašanje državnih domen.** Na merodajnih mestih proučujejo vprašanje rentabilnosti državnih posestev, zlasti gozdarskih, rudarskih in poljedelskih. Kolikor bi se pokazalo, da je izkoriščanje posameznih posestev v državni režiji nerentabilno, bodo taka posestva na javni dražbi prodana in izročena privatni eksploataciji.

✕ **Beograjski občinski posojilo.** Na včerajšnji seji uprave beograjskega mesta je bil sprejet predlog o občinskem posojilu v višini 125 milijonov dinarjev. Posojilo bodo dale deloma privatne banke, in sicer 75.000.000 Din po 7%, deloma pa Poštna hranilnica in sicer 50.000.000 dinarjev po 8%. Brž, ko bo posojilo odobrilo tudi notranje ministrstvo, se bo začelo z občinskimi deli.

✕ **Nova tvornica svile.** Neka finančna skupina iz Lyonsa bo v Vardarski banovini, in si-

eer v bližini Djevdjelije, otvorila veliko tovarno svile, ki bo krila potrebe Balkana. Te dni pride neka skupina francoskih industrijalcev iz Lyonsa v Beograd.

✕ **Žitni monopol v Avstriji.** V avstrijski republiki se že davno razmišlja o splošni uvedbi žitnega monopola, vendar se je to vprašanje vsled odpora agrarnih krogov vedno zavlačevalo. Radi jugoslovansko-romunskega sporazuma pa je na mah to vprašanje postalo zopet aktualno. Kakor izgleda se je trdovraten odpor agrarcev znatno omilil in se splošno pričakuje, da bo žitni monopol še v teku letošnjega leta srečno pod streho. Organizacija monopola je zamišljena kot nekaka centralna nakupovalnica, ki jo upravlja država. Avstrijski poljedelci in mlinarji naj bi te centralni nakupovalnici dobavljali žitarice in moko po vnaprej določenih cenah. Nedostatek domačega pridelka naj bi se kril z inozemskimi nakupi po najnižjih cenah svetovnih tržišč. Državni monopol bi dobavljal prehrano prebivalstvu po srednjih cenah med domačim in tujim nakupom. V tem slučaju bi odpadla carinske postavke na prehrano in končna posledica bi bila, da bi ti pridelki bili znatno cenejši kakor so dosedaj. Avstrijskemu poljedelstvu se za trjuje, da bi z uvedbo monopola doseglo mnogo višje cene za svoje pridelke in bi bila s tem rentabilnost poljedelstva popolnoma zajamčena. Udeležitev tega načrta zahteva vsekakor ogromnih priprav in dobro organizacijo upravljanja centralne nakupovalnice. Dvomljivo pa je, če bo to birokratsko centralno upravljanje, ki naj disponira z vso žetjivo države, obenem pa nosi še ogromno odgovornost za nemoteno prehrano prebivalstva, v resnici vršilo svojo nalogo tako v prid prebivalstva, kakor tudi v korist poljedelstva.

✕ **Dobave.** Gradbeno odelenje direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 22. avgusta t. l. ponudbe za dobavo raznega kovinastega materiala. — Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 27. avgusta t. l. ponudbe za dobavo jeklenih vrvi. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 28. avgusta t. l. ponudbe za dobavo medene pločevine in medenih zakovic. — Direkcija državnega rudnika Senjski rudnik sprejema do 1. sept. ponudbe za dobavo lopat ter za dobavo štedilnikov, kopalnih banj in kotlov za pranje. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: pri ministrstvu za zgradbe v Beogradu dne 3. septembra t. l. glede dobave telegrafskih in telefonskih aparatov; pri direkciji državnih železnic v Subotici dne 8. septembra ponudbe glede dobave gramoza, dne 9. septembra t. l. pa glede dobave krp in bombaža za čiščenje; pri upravi državnih monopolov v Beogradu dne 9. septembra t. l. glede dobave zabojev ter blaga (platna in jute) za embalažo; pri direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu dne 9. septembra t. l. glede dobave skretnic, tračnic in podložnih plošč. Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled.

Borzna poročila

dne 20. avgusta 1930.
Devizna tržišča.

Ljubljana, 20. avgusta. Amsterdam 22-70 bl., Berlin 13-445-13-475, Bruselj 7-8763 bl., Budimpešta 9-8840 bl., Curih 1095-90 bl., Dunaj 7-9628 bl., London 274-03-274-88, New York 56-245 bl., Pariz 221-62, Praga 167-21 bl., Trst 294-16-296-16.

Zagreb, 20. avg. Amsterdam 22-70 bl., Dunaj 794-78-797-78, Berlin 13-445-13-475, Bruselj 787-63 bl., Budimpešta 988-40 bl., Milan 294-108-296-108, London 274-03-274-88, New York 56-145-56-345, Pariz 220-62-222-62, Praga 166-81-167-61, Curih 1094-40-1097-40.

Beograd, 20. avgusta. Berlin 13-4450-13-4750, Dunaj 794-78-797-78, Budimpešta 984-90 do 986-90, Curih 1094-40-1097-40, London 278-88 do 274-64, Milan 294-1150-296-1150, New York 56-1450-56-3450, Pariz 220-62-222-62, Praga 166-81-167-61.

Dunaj, 20. avgusta. d. Berlin 168-90, Amsterdam 285-101, Kopenhagen 189-55, Stockholm 190-10, New York 707-50, London 34-4513, Pariz 27-8175, Bruselj 98-835, Praga 20-9925, Beograd 12-5587, Budimpešta 124-07, Bukarešta 4-215, Varšava 79-365, Sofija 5-1275, Milan 37-05, Curih 137-60.

Curih, 20. avg. Beograd 9-12875, Pariz 20-225, London 25-04125, New York 514-175, Bruselj 71-85, Milan 26-93125, Madrid 55-30, Amsterdam 207-1125, Berlin 122-79, Dunaj 72-665, Stockholm 138-20, Oslo 137-85, Kopenhagen 137-875, Sofija 3-725, Praga 15-2575, Varšava 57-70, Budimpešta 90-20.

Vrednostni papirji.

Ljubljana, 20. avg. Celjska 160, Ljublj. kred. 122, hrv. šted. 915, Kred. zavod 170-180, Vev. 124, »Sešir« 105, Ruše 280-300.
Zagreb, 20. avg. Drž. papirji: 7% inv. pos. 88-88-50 (88-50), voj. škoda 438-50-439, voj. škoda kasa 438-50-439, nov. 438 d., dec. 438-439, 4% agr. obv. 55-55-50, 7% Bler. pos. 86-625-87, 8% Bler. pos. 97-50-97-75, 7% pos. hip. b. 85-75-86. — Banke: Hrvatska 50 d., Praštediona 910-915, Udružena 191-50-192-50, Ljublj. kred. 122 d., Medjunarodna 64 d., Nar. banka 7950-8050. — Industrije: Sečera-na Osijek 810-50-811-50, Trboveljska 398-403, Slavonija 200-202, Vevče 124 d.

Beograd, 20. avgusta. 7% invest. pos. 92, 4% agr. obv. 56-56-50, 7% Bler. 89-25, Rdeči križ 55, vojna škoda 451-50-452-75, ultimo dec. 462-462-50. Narodna banka 7850-7890. Izvozna b. 660.

Dunaj, 20. avgusta. d. Bankverein 18, Kreditni zavod 47-50, Dunav-Sava-Adria 11-20, Prioritete 89-10, Ruše 35-10, Trbovlje 49-95.

Notacije naših drž. papirjev v inozemstvu.

London, 20. avg. 7% Bler. 86-86-75.

New York, 20. avg. 8% Bler. 96-25-97-25, 7% Bler. 86-25-87, 7% drž. Hipot. p. 85-85-75.

Žitna tržišča.

Na ljubljanskem tržišču tendenca neizpremenjena, promet 8 vag. pšenice.

Novi Sad, 20. avg. Pšenica 79/80 kg, baška 170-175, gornjebaška 172-5-177-5, banatska, Tisa šlep 172-5-177-5, banatska, Bega šlep 170-175, gornjebaška 170-172-5, južnoban. 162-5-165, sremska, slav. 78 kg, 160-162-5. — Koruza: baška, sremska 125-130, baška, ladja Dunav 130-132-5, banatska 120-122-5, banatska, ladja Dunav, Bega 130-132-5. Vse ostalo neizpremenjeno. — Promet: pšenica 132 vagonov, ječmen 1, koruza 130 in pol, moka 22, otrobi 5 vagonov. Tendenca: mirna.

Budimpeštanska borza danes ni poslovala.

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendenca neizpremenjena, brez prometa.

Mariborski trg. Mariborski trg je bil v sredo zelo dobro založen. Kmetje so pripeljali na 80 vohov obilo jabolk, hrušk in sliv, da so cene precej padle. Tudi grozdja je bilo mnogo, prodajalo pa se je: laško po 14 do 16 Din za kg, banatsko 12 do 14, dalmatinsko po 8 do 10 in celo po 6, domače pa 12 do 14 Din. Smokve so stale 10 Din kg. Zelenjava je od sobote znatno padla, le kumare so se podražile. Velika količina gob se je po strogem nadzorstvu tržnega nadzornika znatno kvalitativno zboljšala. Kljub temu jih je bilo še vedno 25 kg zaplenjenih.

Mariborski trg za seno in slamo. Na trgu za seno in slamo je bilo v sredo 11 voz sena, 2 voza otave in 4 vozovi slame. Cene so bile: seno 70 do 85 Din, otava 70 Din, slama pa 50 do 55 Din za 100 kg.

Radio

Ljubljana, četrtek, 21. avgusta: 12-30 Plošče, 13. Časovna napoved, borza, plošče. 18-30 Iz današnjih dnevnikov. 18-30 Samospeve poje gđ. Stefka Korenčanova. 18-30 Otroška ura, pisatelj Milčinski. 20. Rezervirano za prenos z Dunaja »Seviljski brivci«, opera, kp. Rossini, pojejo kot gostje člani milanske Scale. 21. Prenos z Bleda (Erich Herse). 22. Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, četrtek, 21. avgusta: 10-30 Plošče. 12-45 Opold. koncert orkestra. 13-30 Dnevne vesti. 19. Recitacija. 19-30 Koncert zabavne glasbe. 20-15 Jugoslov. večer do 22-45. 22-15 Beograd: Zborni koncert akademskega orkestra. 21-05 Zagreb. 21-55 Ljubljana. 22-45 Čas. napoved in dnevne vesti. 23. Večerni koncert radio-kvarteta.

Zagreb, četrtek 21. avgusta: 12-30 Plošče. 20. Kulturne in društ. vesti. 20-15 Jugoslov. večer. 20-15 Beograd. 21-05 Zagreb: poje dr. Vl. Kostić (bariton), spremlja na klavirju gosp. L. Franković. 21-55 Prenos iz Ljubljane. 22-40 Dnevne vesti in vreme.

Sport

JUGOSLOVANSKO PRVENSTVO V PLAVANJU.

Naš plavalni sport je stopil zopet velik korak naprej. Ze juniorsko prvenstvo v Ljubljani nam je prineslo izvrstne rezultate — nič manj kot 9 jugoslovanskih rekordov je bilo zboljšanih in to izdatno. Tudi seniorsko prvenstvo je bilo na dostojni sportni višini — naši seniorji in seniorke so postavile 7 novih rekordov.

Na celokupnem prvenstvu juniorjev in seniorjev je bilo 25 panog plavanja, na 16 je bil dosežen nov rekord! Radi točnejšega pregleda hočemo navesti vse nove rekorde in rekorderje.

Juniorke:

50 m prosto: Medanić, Victoria 34-9.
100 m prosto: Župan, Victoria 1:23-8.
100 m hrbtno: Wimmer, Victoria 1:38-5.
3×50 m mešano: Victoria 2:08-2.
4×50 m prosto: Victoria 2:35-5.

Juniorji:

100 m prosto: Wilfan, Primorje 1:06-9.
100 m hrbtno: Wilfan, Primorje 1:18-2.
4×50 m prosto: Jadran 2:03-2.
3×100 m mešano: Jadran 4:04.

Seniorke:

100 m hrtno: N. Bulat, Beograd 1:36-9.
400 m hrtno: O. Roje, Jadran 6:25-8.
3×100 m mešano: Jadran 4:47-4.
4×100 m prosto: Jadran 5:51-7.

Seniorji:

100 m prosto: Matić, Jug 1:03-3.
3×100 m mešano: Jug 3:52.
4×200 m prosto: Jadran 10:20-6.

Letošnje državno prvenstvo bo ostalo v zgodovini našega plavalnega športa neizbrisno. Napredovali smo v vsakem pogledu, letošnje leto značilno v razvoju plavanja. Ako bomo v tem smislu napredovali, bomo kaj kmalu ob strani vodilnih držav Evrope v plavanju.

10-LETNICA SK ŠOSTANJA.

V proslavo 10-letnega obstoja prireja tukajšnji športni klub v nedeljo 24. t. m. ob pol 16. uri nogometno tekmo z Atletik klubom iz Celja. Pri tekmi nastopita pri obeh klubih stariši. Po tekmi se vrši v prostorih hotela Union ob sodelovanju Jazz-orkestra velika veselica.

*

S. K. Ilirija v Avstriji. Moštvo prvaka Dravske banovine SK Ilirije odpotuje koncem t. l. na kratko gostovanje v Avstrijo, kjer ima izpolniti dvodneвно obvezno gostovanje v Linču napram »Urfahrju«. Na programu sta še dve tekmi, vendar tozadevna pogajanja še niso zaključena.

Japonski lahkoatletci v Evropi. Japonska visokošolska lahkoatletska reprezentanca iz Tokija, ki je na visokošolski olimpijadi v Darmstadtu zasedla 2. mesto, ostane še dalje časa v Evropi. Preteklo nedeljo so nastopili kot reprezentanca Tokija proti Berlinu in so podlegli s 48:5 : 65:5, pri čemur pa so zelo trpeli radi hladnega vremena. Iz Berlina potujejo na Dunaj, kjer startajo ob 6. do 8. septembra, nato 9. septembra v Pragi in 12. septembra v Varšavi. 14. septembra se udeležijo v Berlinu tromatcha Anglija-Nemčija-Japonska. Pot jih vodi nato v Pariz, kjer nastopijo 21. septembra proti Franciji. Od tu potujejo v Anglijo in nato v Italijo, od koder se preko Sueškega prekopa vrnejo v domovino.

Kolesarsko dirko priredi v nedeljo 24. t. m. ob 8. uri pop. »Kolesarski klub Novo mesto« na 3-200 km dolgi progi Kandija-Gotna vas-Zabja vas-Kandija. Start in cilj v Gor. Kandiji na cesti med hišama dr. Bih in Klemenčič. Udeležba obvezna za vse članstvo, vabljeni so pa tudi drugi kolesarji. Tekmovalo se bo v treh skupinah: prvorazredni, juniorji in A. vinci.

Naprodaj je lokomobila

znamke Badenia Weinhelm, 26 KS, z ležečim cevnim kotlom, enim cilindrom, batno krnilo premer 180 mm, 220 okretov v minuti, kurilna ploskev 9,45 m² s celotno transmisijsko napravo. Naslov: Grajsčina Novocelje, Zalec. 267

Načrt in proračune

za zgradbe izvršuje Tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/1. Zahtevajte posel inženjera-arhitekta

Tiskarna „Merkur“ razpisuje mesto

tehniškega uradnika

dobrega tiskarskega strokovnjaka. Verziran mora biti v čitanju korektur in revizij in v kalkulaciji. Prednost imajo ponudniki s komercialno prakso.

Ponudbe je vpslati na tiskarno »Merkur«, Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23, do 1. septembra t. l. 268

Službene objave

Razglasi sodišče in sodnih oblastev

Preds. 832—12/30—2

Razglas.

Upokojena je z dnem 31. avgusta 1930. letniška paznica Tumpej Marija pri deželni sodišču v Ljubljani.

Predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani, dne 7. avgusta 1930.

C III 765/30—2

Oklic

Tožeča stranka dr. Mulej Anton, odvetnik v Mariboru, je vložila proti toženi stranki Lebariču Francu ml. posestniku v Počehovi pri Mariboru, sedaj v Grazu, radi 1156 Din s prip. k opr. št. C III 765/30 tožbo.

Narok za ustno sporno razpravo se je določil na 11. septembra 1930. ob osmih pred tem sodiščem, razpravna dvorana št. 14.

Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja g. Lebarič Franc star. v Počehovi za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Mariboru, dne 14. avgusta 1930.

C 266/30—1

Oklic

Tu toži Remic Adolf, trgovec v Mirni peči, po dr. Zupančiču Adrijanu, odvetniku v Novem mestu, Kolenca Franceta, posestnika v Grčevu št. 5, radi 3450 Din.

Narok za ustno razpravo se je določil na 16. septembra 1930. v sobi št. 24, pritličje.

Neznanega bivališča odsotnemu tožencu se je postavil za skrbnika Zupančič Karol, vpok. zemljiškoknjižni vodja v Novem mestu.

Okrajno sodišče Novo mesto, dne 19. julija 1930.

C 173/30

Oklic

Vilar Venčeslav, trgovec v Ljutomeru, zastopan po dr. Salbergerju Adolfu, odvetniku v Ljutomeru, je vložil zoper Pavlič Ivano, posestnico v Noršincih, sedaj neznanega bivališča, tožbo na plačilo 1563 Din s prip.

Narok za ustno sporno razpravo se je določil na dan 23. septembra 1930. ob devetih pri podpisnem sodišču, soba št. 4.

Ker je sedanje bivališče toženke neznan, se ji postavlja za skrbnika Korošak Josip, viš. pis. ofic. v Ljutomeru.

Okrajno sodišče v Ljutomeru, dne 16. avgusta 1930.

C 164/30

Oklic

Cvetko Marija, najemnica v Marinščaku 6, ki jo zastopa dr. Stajnik Marko, odv. v Ljutomeru, je vložila zoper zapuščino po Polak Filipu, trg. v Pragi tožbo, zaradi izstavitve izbrisanе pobotnice s prip.

Narok za ustno sporno razpravo se je določil na dan 23. septembra 1930. ob desetih pri podpisnem sodišču št. 4.

Ker je sedanje bivališče tožene stranke neznan, se ji postavlja za skrbnika g. Kryl Božidar, viš. pis. ofic. v Ljutomeru.

Okrajno sodišče v Ljutomeru, dne 16. avgusta 1930.

No I 130/30—3.

1911—3—3

Amortizacija.

Na prošnjo dr. Glatčnik Josipa, zdravnika v Murski Soboti, se uvaža postopanje v svrhu amortizacije hranilne knjižice Prekmurske banke d. d. v Murski Soboti št. 5306/IVA/70, glaseče se na ime »Dr. Glatčnik Josip, zdravnik z vloga 1.804.25 Din, ki jo je prosilec baje izgubil.

Imetnik te hranilne knjižice se pozivlje, naj uveljavi svoje pravice v šestih mesecih od dne razglasitve tega oklica, ker bi se sicer po tem roku izreklo, da hranilna knjižica ni več veljavna.

Okrajno sodišče v Murski Soboti, dne 25. julija 1930.

Kps 26/30—24

Objava.

S pravomočno sodbo podpisane sodišča z dne 13. junija 1930., Kps 26/30—24, se je prepovedalo, zahajati v krčmo za dobo 1 leta od 26. avgusta 1930. do 26. avgusta 1931. Debeljaku Francetu, rojenemu dne 21. aprila 1908. na Plosovem, kočarjevemu sinu na Plosovem št. 5,

pristojnemu v občino Lužarje, srez Kočevje.

Okrajno sodišče v Velikih Laščah, dne 20. julija 1930.

E 639/30—6

1926

Dražbeni oklic.

Dne 6. oktobra 1930. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 24 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Gor. Straža, vl. št. 345; Jurka vas, vl. št. 1050. Cenilna vrednost: 6910 Din; najmanjši ponudek 4607 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede ostalega se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Novem mestu, dne 13. avgusta 1930.

E 570/29—8

1925

Dražbeni oklic.

Dne 13. oktobra 1930. ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Zg. Gabernik, vl. št. 78.

Cenilna vrednost: 12.900 Din; vrednost pritlikline: 50 Din; najmanjši ponudek: 8.634 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Rogatecu, dne 14. avgusta 1930.

E 217/30—8.

1935

Dražbeni oklic.

Dne 14. oktobra 1930. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 10 dražba nepremičnin, zemljiška knjiga Knežja vas, vl. št. 630.

Cenilna vrednost: Din 2179.50; najmanjši ponudek: Din 1453.—

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Trebnjem, dne 15. avgusta 1930.

E 249/30—10

1926

Dražbeni oklic.

Dne 20. oktobra 1930. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 1 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Čačjvas, vl. št. a) 108, b) 236. Cenilna vrednost: a) 187.984 Din, b) 5036 Din; vrednost pritlikline: ad a) 4940 Din; najmanjši ponudek ad a) 128.617 Din, ad b) 3358 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Rogatecu, dne 14. avgusta 1930.

E 267/30—9

1933

Dražbeni oklic.

Dne 30. oktobra 1930. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 4 dražba nepremičnine: zemljiška knjiga Pekel, vlož. št. 54, obstoječe iz hiše in gospodarskega poslopja, zemljiških parcel in stiskalnice.

Cenilna vrednost 75.880.50 Din; vrednost pritlikline: 1.500.— Din; najmanjši ponudek 41.921.— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Slovenski Bistrici, dne 22. julija 1930.

Vpisi v združni register.

II. Vpisali so se dodatki in izpremembe pri nastopnih združnih:

439. Sedež: Višnja gora.

Dan vpisa: 17. julija 1930.

Besedilo: Hranilnica in posojilnica za Višnjo goro in okolico, r. z. z. n. z.

Izbrisala sta se načelstvena člana Erjavc Janez in Zupančič Anton; vpisala pa novoizvoljena člana načelstva Erjavc Jože, posestnik v Kalcih št. 11, in Štepec Jože, posestnik v Starem trgu št. 3.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Novem mestu,

dne 17. julija 1930.

(Firm. 128/30 Zadr. I 79/23.)

440. Sedež: Novo mesto.

Dan vpisa: 17. julija 1930.

Besedilo: Kmetijsko društvo za dekanijo Novo mesto in okolico, r. z. z. o. z. v Novem mestu.

Izbrisal se je načelstveni član Blažič Franc; vpisal pa novoizvoljeni član načelstva ing. Kotlovšek Franc, profesor na Grmu.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Novem mestu,

dne 17. julija 1930.

(Firm. 168/30 Zadr. II 252/8.)

441. Sedež: Hinje.

Dan vpisa: 21. julija 1930.

Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Hinjah, r. z. z. n. z.

Izbrisal se je izstopilvi član načelstva Razpotnik Ciril; vpisal pa novo izvoljeni član načelstva Germ Ignacij, posestnik na Plešu št. 6.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Novem mestu,

dne 21. julija 1930.

(Firm. 63/30 Zadr. II 16/20.)

442. Sedež: Guštanj.

Dan vpisa: 7. avgusta 1930.

Besedilo: Klavnic v Guštanju, registrovana zadruga z omejeno zavezo. Zadruga pravila so se spremenila v čl. 18., 24. in 31.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,

dne 7. avgusta 1930.

(Firm 341/30 — Zadr. III 1/16.)

443. Sedež: Zavrč.

Dan vpisa: 7. avgusta 1930.

Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Zavrču, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Zadruga pravila so se izpremenila v §§ 6., 11., 14., 35. in 37.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,

dne 7. avgusta 1930.

(Firm. 602/30. — Zadr. II 12/32.)

444. Sedež: Slovenska Bistrica.

Dan vpisa: 7. avgusta 1930.

Besedilo: Wechselseitiger Vorschusskassen-Verein in Windisch-Feistritz, registrovana zadruga z omejeno zavezo v Slov. Bistrici.

Zadruga sloni odslej na pravilih, sprejetih na obnem zboru dne 13. aprila 1930.

Besedilo firme odslej: Vzemimo in posojilno društvo v Slovenski Bistrici, registrovana zadruga z omejeno zavezo. Sedež: Slovenska Bistrica.

Obrat in predmet: Namen zadruge: pospeševati gospodarsko in pravno povzdigo svojih članov s tem, da

a) sprejema in obrestuje hranilne vloge, b) si pridobiva nadaljnja potrebna sredstva potom zadružnega kredita,

c) daje svojim članom posojila. Nečlanom se ne daje kredit.

Opravični delež znaša 25 Din in se mora plačati pri vstopu.

Vsak zadružnik jamči za obveznosti društva s petkratnim zneskom podpisanih deležev.

Javni razglasi zadruge se vršijo po enkratnem objavljenju v združni pisarni z nabitjem zadevnega oznanila in enkratnim oglasom v glasilu združne zveze, pri kateri je zadruga včlanjena, oziroma listu, ki ga za to načelstvo odloči.

Načelstvo obstoji iz štirih zadružnikov.

Pravico zastopati zadrugo ima načelstvo, ki podpisuje za zadrugo na ta način, da se podpisata pod zadružno tvrdo dva člana načelstva ali en član načelstva in po en pooblaščenec.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,

dne 7. avgusta 1930.

(Firm 726/30 — Zadr. II 47/29.)

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 6901/3.

3—1

Razglas.

Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani je vložila prošnjo, opremljeno s potrebnimi projekti, za izrabo sile Save Dolinke na odseku med nekdanjim mostom pri Javorniku-Dobravi in parcelo št. 818/2 d. o. Moste.

Vodna naprava je projektirana tako, da bi stala hidrocentrala na parceli št. 818/2 d. o. Moste z odtokom na parc. 818/2 iste davčne občine, dočim bi se jez s potrebnimi objekti zgradil v soteski nad izlivom Završnice v Savo.

Vpliv zajezenih vode po tem projektu bi segal na obeh straneh Save približno do nekdanjega mostu Javornik-Dobrava.

Prav tako pa želi izrabiti tudi Kranjske industrijska družba na Jesenicah padec na Savi Dolinki od ustja Radovne do soteske pri Mostah, nadalje s približno 1.500 m dolgo zaježitvijo navzdol do km 183.720 in združiti razpoložljivo obratno vodo Save z ono vodo iz Radovne, ki je pod odločnim kanalom njene že obstoječe hidrocentrale pri Dobravi na razpolago. Hidrocentrala bi stala na desnem bregu Radovne ob izlivu v Savo.

Ker sta to projekta, ki bi deloma izrabljala isto vodno silo, razpisujem v smislu § 60. in 71. lit b) vodopravnega zakona bivše dežele Kranjske

vodopravno razpravo

na 18. septembra t. l. s sestan

kom ob 10. uri v pisarni

Kranjskih deželnih elektraren v Zirovnici

Oba projekta sta na vpogled med uradnimi urami pri sreskem načelstvu v Radovljici ter občinski pisarni v Breznici.

To naznanjem s pripombo, da se morajo morebitni ugovori uveljavljati ustno ali pisмено pri podpisnem oblastvu ali najkasneje pri komisiji razpravi, sicer bom smatral, da udeleženci soglašajo z nameravanim podjetjem in z v te svrhe potrebnim odstopom ali obremnitvijo zemljiške lastnine, ter bom izrekel razsodbo brez ozira na poznejše ugovore.

Sresko načelstvo v Radovljici, dne 14. avgusta 1930.

Razne objave

1907—3—3

Poziv.

Elektrostrojna zadruga v Dolu pri Ljubljani je stopila v likvidacijo in pozivlje upnike, da ji prijavijo svoje terjatve.

Likvidatorji.

1934

Objava.

Izgubil sem »Odpustnico«, glasečo se na ime Košarek Franc, roj. dne 22. novembra 1889. na Orehovem pri Sevnici, in izdano dne 22. novembra 1903. od šol. upraviteljstva v Sevnici.

Proglasam jo za neveljavno.

Košarek Franc, s. r. železniški uslužbenec.

1938

Objava.

Izgubil sem izpričevalo I. razr. obrtne nadaljevalne šole vg Novem mestu za šolsko leto 1912/13 na ime: Florjančič Franc iz Novega mesta. Proglasam ga za neveljavno.

V Ljubljani, dne 20. avgusta 1930.

Florjančič Franc, s. r.

1817

Vabilo

NA IV. REDNI OBČNI ZBOR.

ki ga bo imel Savez Agravnih Zajednic za Slovenijo, r. z. z. n. z. v Mariboru, dne 7. septembra 1930. ob 10. uri predpoldne v Mariboru, v gostilni »Maribor«, Vetrinjska ulica.

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega odbora.
2. Predložitev računskega zaključka za leto 1929.
3. Sprememba pravil Saveza.
4. Volitev v upravni odbor.
5. Določitev letnega prispevka članic.
6. Razni predlogi in nasveti.

Odbor.

„Doba kislih kumar“

To ime se je nekdanj prijel poletja, ko so odšli vsi »višji« ljudje na počitnice. Odšli so politiki, odšli so državniki, odšli so gledališki igralci in bogati bankirji in trgovci vsak v svoje poletno gnezdo, da se oddahnejo od težkih skrbi, ki so jim grenile njihovo dragoceno življenje čez zimo. Taka doba je bila pa včasih za časnike zelo neprijetna, in ker so se ljudje v takih časih po mestih tolažili s kislimi kumari, so imenovali to dobo, ko je vsa politika in borza mirovala, »doba kislih kumar.«

Ta doba je bila za nekdanje časnike silno slaba in ker niso imeli posebno važnega časnikaškega materiala, so morali iskati za vsako ceno nove snovi, pa magari so izsesajo iz svojih prstov. Časnikarji so morali namreč vedno skrbeti za gradivo, polno senzacij in zanimivosti, vprašanje pa je bilo vedno — odkod jemati?

Takrat pa je prišel časnikarjem na pomoč čudež in nihče ni vedel, odkod ta čudež. Resnica je ta, da nihče ni stresal novic, ki so v dobi kislih kumar krožile po svetu, stresal iz rokava, ampak drugi jih je prevzemal od drugega v trdnem prepričanju, da ima stanovski tovariš bržkone svoje informacije »iz prve roke.« Ta tovariš jih ima pa zopet od drugega tovariša. In ta jih ima zopet od tretjega tovariša itd. Vse take pripovedke so se pa po preteku nekaj let zopet ponavljale, seveda ne v prvotni obliki, ampak nekoliko izpremenjene, včasih nekoliko skrajšane, včasih nekoliko okrašene z novimi dodatki. Kako je do tega prišlo?

Mi vemo, da so poletni meseci v raznih delih sveta različno razdeljeni, tako da je danes »doba kislih kumar« enkrat tu, enkrat pa tam. Poročila o raznih senzacijah so torej vedno sveža, ker gredo od kontinenta do kontinenta, vedno seveda »sveže«. Zato so poročila o takih »senzacijah« kar vedna in nikdar ne izumrejo. Taka poročila so bila že na svetu, še predno je bil rojen prvi časnikar, ker so se pač širila od ust do ust. Če je n. pr. vprašal sosed sosed: »Kaj pa je novega?« — pa mu je povedal kakšno tako »novico«.

Med take novice spada v prvi vrsti »senzacija« z znano »morsko kačo«. Morska kača je že jako stara žival. Omenja jo že stari grški zgodovinar Herodot. Da je pa še danes vedno mlada, se vidi iz tega, da je še v naši dobi pripovedoval angleški, na neki podmornici uslužbeni častnik, da jo je videl na lastne oči. Zemljepisci srednjega veka, ki so živeli v Kolumbovih časih, so pripovedovali, da se ovije morska kača lahko okoli celega sveta, če se ugrizne za svoj rep, tako je bila dolga. Vedeli so tudi natanko povedati, na kakšni severni ali južni širini sveta da živi in so tudi v svoje zemljevide zaštrli tista mesta, kjer grozi lažnjavna nevarnost od morskih kač. Morsko kačo je videlo (v resnici ali pa v svoji domišljiji) na tisoče mornarjev, ravno toliko časopisov pa je tudi o njej poročalo. Eni so jo videli, kako je kar celo veliko jadrnico požrla in so rekli, da mora biti vsled tega silno velika. Drugi zopet so jo videli le, kako je požrla le navadnega ličja, ki je pa tudi precej velik. Posebno moč pa je imela morska kača v svojem repu. O tej moči je vedel poročati še pomorski poročnik Mac Cormick leta 1911. sledeče:

»Videli smo čisto natanko, kako se nam je bližalo ogromno sivozeleno telo, ki je bilo dolgo najmanj pol milje. Z repom je ta nestvor tolkel po morju, da so se dvigali valovi visoko kot stolp. En udarec je zadel prednji del naše ladje. Mene je kar nekam visoko zagnalo, da sem izgubil zavest.«

Leta 1926. je izšla »znanstvena« razprava o morski kači, kjer pravi pisec, da gre tu za neko jeguljasto ribo, ki je dolga do 20 metrov. Trupla te ribe plavajo včasih na odprtem morju.

Leta 1917. pa so poročali vsi svetovni časopisi, kar je pripovedoval avstralski mornar A. B. Smith o velikanski polipu:

»...nenadoma sem opazil, kako je kapitan ladje prebledel. Obrnil sem se in opazil, kako se ovija ob ladjo kar sto kač. Velikanski polip je namreč stezal svoje roke po nas, in nevarnost, da bo potegnil celo ladjo v globino morja, je bila velika. Takrat pa se je pojavil na krovu naš tesar, velik in močan človek, ki je začel polipove roke neusmiljeno sekati s sekirjo. Polip je nato izginil, kakor je prišel.

Poznamo pa tudi še druge »morske kače«. Tako so nam vedeli povedati l. 1923., da je v mestecu Chus obolelo neko dekle na želodcu. Ko so žensko operirali, so našli v njenem trebuhu gada. Rekli so, da je ženska pila vodo iz studenca in takrat je požrla z vodo vred tudi malega gadiča.

Prav tista vest se je razširila v svet tudi leta 1913. iz Saragosse v Španiji, leta 1902. iz Velike Kanije na Ogrskem, l. 1857. iz Palerma, leta 1845. pa iz Trapezunta v Mali Aziji.

Predno končamo, moramo pa še omeniti, da se pojavljajo »morske kače« tudi v obliki škorpionov, ki jih najdejo kadilci v smodkah, bacile nevarne bolezni lepre najdejo v perzijskih preprogah, včasih pa se izpremene v morske kače tudi orli, ki mečejo letala iz zraka na zemljo. Vse to so znaki »dobe kislih kumar«, ki pa na jesen zopet izginejo.

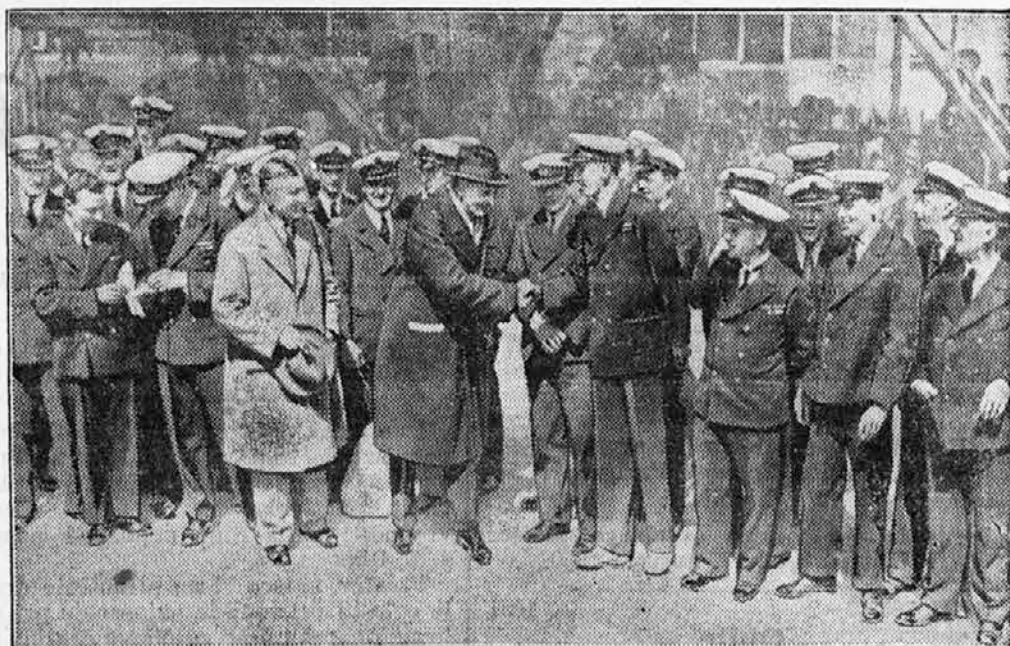
Klub debeluhov v Beogradu

V Beogradu bodo ustanovili ljudje, ki tehtajo nad 100 kilogramov, te dni svoj klub, kamor pa ne bodo sprejemali le težkih ljudi, ampak samo tiste »težake«, ki so tudi moralno in družabno popolnoma neoporečni. Samo prijava in plačanje klubskih prispevkov torej ne bo dovolj. Klub bodo ustanovili beograjski debeluški po pariškem vzoru, kjer mora vsak član »kluba debeluhov« tudi tehtati najmanj 100 kil in mora biti tudi sicer moč na svojem mestu. Klub debeluharjev bo dobrodelen klub, kakor je oni v Parizu, kjer se člani kluba sestajajo vsak teden po enkrat v eni ali drugi izmed najboljših restavracij, kamor jih hodi obdnevati pariško občinstvo. Čisti dohodek takih večerov je namenjen za reveže in pravijo, da so pariški siromaki s klubom prav zadovoljni.

V Beogradu je precej ljudi, ki tehtajo po 100 kilogramov, ampak vsi ne bodo sprejeti v klub. Izključeni so n. pr. rokoborci in boksarji. Čeprav te ljudi moderni svet visoko ceni, vendar ne bodo sprejeti v društvo. Pričakujejo pa, da se bo našlo v Beogradu okoli 100 oseb, ki odgovarjajo vsem pogojem, ki jih bo postavil klub za svoje bodoče članstvo.

Trgovina z bolniki

»Koliko ljudi operirajo v Zedinjenih državah vsako leto brez prave potrebe?« — »Koliko ljudi je vsako leto operiranih le zato, ker se je kirurg z domačim zdravnikom glede operacije dogovoril, da dobi potem od operaterja svoje procenke?« — »Kako naj varujemo ljudi pred takimi napadi na njihove žepe?« — Taka vprašanja si je postavil poseben odbor urednikov zdravniških strokovnih listov v Ameriki s posebnim poudarkom, da je treba take zlorabe na vsak način zatreti in odpraviti. Tudi v Franciji so se že pojavili ogorčeni protesti proti takim metodam, a tako kakor v Zedinjenih državah se to zlo ni razpaslo še nikjer. Poročilo ugotavlja, »da se je mnogo zdravnikov dogovorilo s kirurzi zaradi procentov za vsako operacijo in da trgovina z bolniki bujno cvetec. Kot edino sredstvo proti temu zlu priporočajo, naj zdravniške organizacije zahtevajo, naj ne trgujejo z bolniki skrivaj. Če jemlje zdravnik procenke, naj to stori javno. Dokler pa bo tako kot je sedaj, ne bo zdravnik priporočal bolniku najboljšega kirurga, ampak tistega, ki mu je obljubil višje procenke. Pri vsem tem pa priporočajo zdravniki dostikrat operacije še tudi takrat, ko je operacija čisto nepotrebna.

Angleški veliki zrakoplov »R 100« zopet doma.

Veliki angleški zrakoplov »R 100«, ki je zgrajen po vzoru nemških »Zeppelinov«, je nedavno preletel Atlantski ocean in pristal v Montrealu v Kanadi. Iz Montreala je nastopil zrakoplov svojo pot v domovino 13. avgusta ob 9. uri 28. minut zvečer, dne 16. avgusta pa je srečno pristal v Cardingtonu v Angliji ob 12. uri in 2 minuti. Uradno določeni čas za prelet iz Kanade v Anglijo je bil preračunan na 57 ur in 33 minut. Pristajanje v Cardingtonu je bilo zelo težavno. Ko pa je bil zrakoplov privezan za kole, je množica prirejela posadki zrakoplova velikanske ovacije. Posadko je najprej pozdravil minister za letalstvo L. Thompson, za pozdrav pa se mu je zahvalil poveljnik zrakoplova Colmore. Zrakoplov je porabil za po vratek iz Kanade v Anglijo 9585 galonov kuriva, za vožnjo v Kanado pa le 6385 galonov. Poveljnik Colmore odločno zanika vesti, da bi bila vnanja stran zrakoplova poškodovana. Zrakoplov bo po sedaj prestani skušnji prevzelo angleško vojno ministrstvo v svojo oskrbo.

»Nezveste žene prodajajo!«

Stara, a že odpravljena angleška postava. — Žene se niso posluževale svoje pravice. — Vse brez advokatov in brez kolekov.

Slavna francoska igralka in pevka Yvette Guilbert, ki pa dandanes tudi mnogo piše, je objavila nedavno v svetovnem časopisu izveščke iz spominov francoskega akademika gospoda de Jouy, ki se je dolgi 20 let imenoval »pariški puščavnik«, čeprav je stanoval v najlepšem delu Pariza. Ta mož je objavil l. 1808. znamenito delo o šegah in navadah v Parizu v tedanji dobi. Ko pa je to svoje delo dokončal, se je preselil v London, kjer je marljivo študiral angleške šege in navade. V Londonu pa se je zopet imenoval »londonski puščavnik«.

Iz njegovega opisa angleških navad in običajev izvemo o neki čudni angleški postavi, ki je bila odpravljena šele pred približno 30 leti. Ta postava je določala, da se je mogel prevarati mož ločiti od svoje žene le tako, da jo je prodal. Prodajali pa so ogoljufani možje svoje nezveste žene na živinskem trgu, ki se imenuje na Angleškem »horn-market«. Anglež, ki s svojo ženo ni bil zadovoljen, ali pa Anglež, ki ni verjel na zvestobo svoje žene ali pa Anglež, ki je imel v rokah celo dokaze o nezvestobi svoje žene, je svoji ženi čisto mirno in brez ovinkov povedal, da jo bo na podlagi njemu dane posebne pravice privezal na vrh (kakor psa na vrvice) in da jo bo peljal na živinski semenj in jo tam prodal. In res so možje svoje v resnici ali pa v domišljiji nezveste žene v sijajni opremljeni na vrvi vodili na živinske sejme, kjer so jih privezali na kole kot živino in jih prodajali čisto javno in po vseh določbah postave pod nadzorstvom kraljevskih sodnih slug. Cena za nezveste žene je bila skrajno nizka in ni nikdar prekočila par šilingov. (Tu pristavlja Yvette Guilbert: »Od tedaj dalje je cena nekoliko poskočila.«) Kdor je lepoto kupil, jo je moral potem javno peljati na vrvi na sredo živinskega sejma, in šele tukaj mu je kraljevski sodni sluga dovolil, da ji je smel sneti vrh z vratu. Na ta način izvršena kupčija je bila zakonito priznana, in otroci iz takih zvez so imeli pravice zakonskih otrok.

Neki angleški lord, ki je začel razmerje z ženo svojega sluga, pa se je bal, da bi sčasom

ma mogla priti ta postava ob veljavo, je da svoje otroke tudi cerkveno pozakoniti, da bi se izognil vsem neprijetnostim.

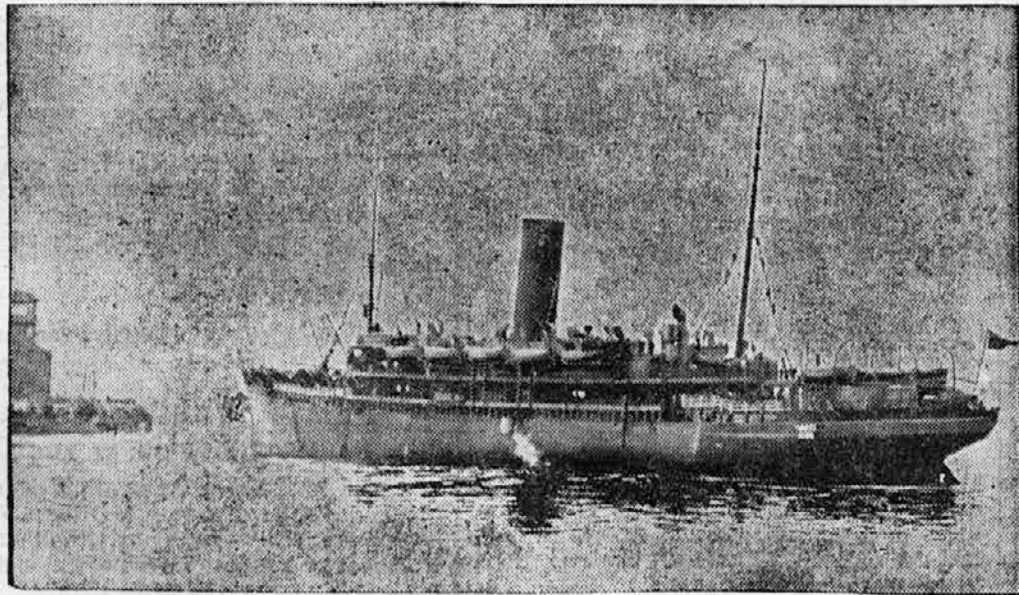
12. aprila l. 1817. je bil živinski semenj v Smithfieldu. Na sejmišču so opazili sejmari, kako se neki Anglež premetava s svojo krasno ženo, ki si ni dala oviti okrog vratu zloglasne vrvi. Žena je kričala in divjala in se branila z rokami in z nogami. Prizor je vzbudil tudi pozornost stražnika, ki je odpeljal moža in ženo pred tržnega komisarja. Pred komisarjem se je razvila velika razprava, ki pa se je končala s spravo med možem in ženo. Dne 9. decembra leta 1816. pa je zvedel neki slikar v Doncastru, da bo neka lepa ženska prodana na sejm. Slikar je šel na semenj in kupil žensko za 5 angleških šilingov. Živel je z njo v najsrečnejšem zakonu do svoje smrti.

30. januarja l. 1818. pa se je zgodilo, da je bil neki meščan slavnega mesta Wellingtona tako vesel, da je zalotil svojo ženo na krivih potih z njenim ljubimcem, da je obljubil tistemu, ki jo bo kupil na sejm, še veliko pojedino. Istega leta meseca junija pa je prodal med velikanskim odobravanjem sejmarmu svojo »zelo lepo« 20-letno gospo neki »zelo grdi mož« njenemu ljubimcu. Nič manj navdušene niso bile sejmarme v Nottinghamu, ko je mož svojo nezvesto mu ženo prodal za 3 krajcarje! »Tako je, moje drage tovarišice,« dostavlja Yvette Guilbert, »me ne stojimo visoko v ceni.«

Prav tista postava pa je veljala tudi za nezveste moža, toda žene so se svoje pravice prav redko posluževale in niso svojih mož nikoli vodile na semenj. Bile so pač pametnejše kot možki, ker so si rekly: »A kaj, dedec je dedec, vsi skupaj pa niso nič prida!«

Novo linčanje črnca v Ameriki

V amerškem mestu Toboso Carolina so zaprl nekega zamorca, ki je bil obdolžen, da je napadel dve belopolti deklici. 200 ljudi je udrk v jetnišnico, kjer so zamorca ubili.

Potop potniške ladje »Tahiti«.

Avstralski potniški parnik »Tahiti« je plul iz pristanišča Wellington v Novi Zelandiji v San Francisco. Spotoma pa se je parniku med veliko nevihto pokvarilo krmilo, tako da so morali potniki in mornarji ladjo zapustiti in se rešiti v čolne. Ladja se je potopila. Potnikov je bilo 128, mornarjev pa 200. Po najnovejših poročilih so potnike in mornarje rešili, ker so pravočasno klicali na pomoč z brezžičnim brzojavom. — Naša slika nam kaže parnik »Tahiti«, ko je bil še v službi kot angleška pomožna vojna ladja, na kateri so prevažali moštvo in vojni material.

Velika železniška nesreča v Romuniji.

Pred nekaj dnevi se je dogodila na progi Bukarešta—Konstanca težka železniška nesreča. Na postaji Secleanu sta namreč trčila dva brzovlaka. Mrtvih je bilo 10 oseb, sedem jih je bilo težko ranjenih, lahko ranjenih pa je bilo tudi precej. Obe lokomotivi sta izskočili iz tira, trije osebni vozovi pa so bili popolnoma razbiti.